

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Вищого навчального
закладу Укоопспілки
«Полтавський університет
економіки і торгівлі»
08 липня 2015 року № 152-Н
Форма № П-2.04

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
“ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ”
Кафедра правознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор ПУЕТ
_____ проф. М.Є. Рогоза
“_____” _____ 2016 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
з навчальної дисципліни
“ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА УКРАЇНИ”
для студентів спеціальності
081 «Право»

Інституту економіки, управління та інформаційних технологій,
Інституту заочно-дистанційного навчання

ПОЛТАВА 2016

Робоча навчальна програма з навчальної дисципліни «**Історія держави і права України**» для студентів спеціальності 081 «Право» на II семестр 2016-2017 н.р.

Укладач:

Лаврик Г.В. – д.ю.н., професор, завідувач кафедри правознавства;

Стрілець В. В. – д. і. н., к.ю.н., професор кафедри правознавства.

Робоча навчальна програма обговорена і схвалена на засіданні кафедри правознавства
протокол № 11 від 30 червня 2016 р.
Зав. кафедри _____ проф. Г.В.Лаврик

СХВАЛЕНО

Голова науково-методичної групи з напряму підготовки / спеціальності
протокол № __ від __ _____ 2016 р.
_____ проф. Г.В.Лаврик

ПОГОДЖЕНО

Методист 1 категорії науково-навчального центру

_____ В. М. Забара
« _____ » _____ 2016 р.

ЗМІСТ

Вступ	4
Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни	6
Розділ 2. Робочий графік навчальної дисципліни на семестр	6
Розділ 3. Тематичний план навчальної дисципліни з розподілом навчального часу за видами занять	7
Розділ 4. Технологічна карта тематичного плану навчальної дисципліни	13
Розділ 5. Самостійна робота студентів	29
Розділ 6. Методики активізації процесу навчання	30
Розділ 7. Система поточного та підсумкового контролю	31
Розділ 8. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки навчального процесу	36
Розділ 9. Інформаційно-методичне забезпечення	36

ВСТУП

Історія держави і права України є фундаментальною навчальною дисципліною, яка покликана навчити студентів розуміти державно-правові реалії сучасності, сутність, негативні та позитивні риси чинного права. Під час опанування матеріалу передбачається пізнання і використання закономірностей виникнення, розвитку і функціонування держави і правової системи, прогнозування її подальшої еволюції.

Предметом навчальної дисципліни є загальні закономірності й характерні особливості виникнення, функціонування, зміни різних типів та форм держави і права українського народу на всіх етапах його історичного розвитку, а саме: органи влади та управління, органи юстиції, правоохоронні системи, адміністративний устрій та адміністрації, джерела права, кодифікаційні процеси, галузі та норми кримінального, цивільного й адміністративного права, процесуальні дії, окремі юридичні категорії – злочини, кара, власність, спадщина, шлюб, арешт, ув'язнення тощо в їхній історичній просторовій та хронологічній послідовності і конкретності.

Міждисциплінарні зв'язки визначаються інтегральним характером навчальної дисципліни. Історія держави і права України посідає важливе місце в системі соціально-гуманітарних, українознавчих дисциплін. Вона тісно пов'язана з історією України, а також такими юридичними науками, як теорія держави і права, історія держави і права зарубіжних країн, історія політичних і правових вчень. Будучи однією із фундаментальних державно-правових дисциплін, історія держави і права України використовує матеріал цих наук (навчальних дисциплін) як фонове явище у всіх дослідженнях, водночас надає їм конкретні історичні та історико-юридичні факти, висновки та узагальнення. Існує тісний зв'язок історії держави і права України з конституційним правом України, бо вона досліджує історію конституційного процесу і державного правового розвитку в Україні. Крім того, ця наука (навчальна дисципліна), вивчаючи державні й правові інститути практично аж до сьогодення, стикається з чинним правом, зокрема, адміністративним, цивільним, кримінальним, земельним, процесуальним та ін., допомагаючи зрозуміти його сутність, позитивні й негативні риси.

Програма навчальної дисципліни складається з таких модулів:

Модуль I. Історія держави і права України за часів феодалізму.

Модуль II. Суспільно-політичний лад і право України в складі іноземних держав (XV – поч. XX ст.).

Модуль III. Держава і право України у Новітній період (1917 р. – до сьогодні).

I. Мета та завдання навчальної дисципліни

1. 1. **Метою** вивчення навчальної дисципліни «Історія держави і права України» є формування у студентів як майбутніх висококваліфікованих спеціалістів необхідних теоретичних знань про визначальні факти, явища, процеси, закономірності і тенденції державно-правового розвитку України як незалежної, демократичної, правової держави, а також формування у них громадсько-політичної позиції.

1. 2. **Провідне завдання** вивчення навчальної дисципліни «Історія держави і права України» полягає у набутті студентами необхідних теоретичних знань про правову дійсність і розвиток української держави і права у конкретній історичній період розвитку людської цивілізації, а саме пізнанні і поясненні історії державно-правового розвитку в Україні; визначенні стійких тенденцій, закономірностей розвитку історико-правових явищ; формуванні національної свідомості, високих моральних і правових цінностей, поваги до минулого українського народу та віри в його майбутнє.

1. 3. **Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:**

знати:

- фактичний матеріал про конкретні процеси формування та розвитку державно-правових інститутів і явищ України та їх хронологію в історичному просторі;
- загальні і специфічні закономірності державно-правового розвитку України на певному історичному етапі;
- роль і значення вивчення історії держави і права України у системі підготовки юристів-фахівців.

вміти:

- визначати загальні закономірності виникнення та розвитку держави і права на теренах сучасної України;

- характеризувати історичні особливості розвитку форми держави України у різні історичні періоди розвитку;
- встановлювати роль і значення історичних пам'яток права України;
- виокремлювати основні тенденції еволюції державного ладу України у конкретний історичний період розвитку;
- аналізувати процеси розвитку права та державності України через призму їх взаємозв'язку та взаємообумовленості;
- використовувати фундаментальні теоретичні знання з історії держави і права України у якості чинника протидії професійній деформації і активізації форм юридичного мислення.

Робоча навчальна програма складена відповідно до навчальної програми навчальної дисципліни «Історія держави і права України», затвердженої Вченою радою ПУЕТ __.____.201_ р. (протокол № _).

**Розділ 1. Таблиця 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**
для студентів спеціальності 081 «Право»

Характеристика навчальної дисципліни
1. Кількість кредитів за ECTS 6 кредитів
2. Кількість модулів: денна - 3 ; заочна - 3 .
3. Нормативна (варіативна) у відповідності до навчального плану: нормативна
4. Курс: денна, заочна - 1 .
5. Семестр: денна , заочна - 2-ий семестр (2 семестр 1-го року навчання)
6. Денна форма навчання, годин: – загальна кількість: 1 семестр ____, 2 семестр - 180 год.
- лекції: 1 семестр ____, 2 семестр 34 год.
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 1 семестр ____, 2 семестр - 46 год.
- самостійна робота: 1 семестр ____, 2 семестр – 100 год.
- вид підсумкового контролю (<i>вказати</i> : ПМК (залік), екзамен): 1 семестр ____, 2 семестр екзамен
- кількість годин на тиждень: 1 семестр ____, 2 семестр - 4 год./тиждень
7. Заочна форма навчання, годин: - загальна кількість: 1 семестр ____, 2 семестр – 180 год.
- лекції: 1 семестр ____, 2 семестр – 8 год.
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 1 семестр ____, 2 семестр - 10 год.
- самостійна робота: 1 семестр ____, 2 семестр - 162 год.
- вид підсумкового контролю (<i>вказати</i> – ПМК (залік), екзамен): 1 семестр ____, 2 семестр - екзамен

Розділ 2. Таблиця 2. РОБОЧИЙ ГРАФІК НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

на I семестр для студентів спеціальності 081 «Право»

Вид навчального заняття	Тиждень, годин															
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1. Аудиторне – 80 год., у т.ч.:																
– лекції – 34 год.	2	2		2		2		2		2		2		2		2
– семінарські – 46 год.			2		2		2		2		2		2		2	
2. Самостійна робота студента – 106 год., у т.ч.:																
– виконання домашніх завдань	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	4
– підготовка до семінарських занять	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	4
3. Індивідуально-консультації – 30 год.	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
4. Проведення ПМР						+						+			+	
5. Форма контролю: екзамен																+

Розділ 3. Таблиця 3.1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

з розподілом навчального часу за видами навчальних занять для студентів денної форми навчання спеціальності 081 «Право»

№ з/п	Назва модулів, тем дисципліни	Кількість годин за			
		разом	аудиторні		позааудиторні
			лекційні заняття	семінарські заняття	самостійна робота
1	2	3	4	5	6
Модуль I. Історія держави і права України за часів феодалізму.					
1	Тема 1. Предмет і метод історії держави і права України	6	2	-	4
2	Тема 2. Стародавні держави та право на території України в період VII ст. до н. е. – VI ст. н. е.	6	-	2	4
3	Тема 3. Утворення та суспільно-політичний лад Київської Русі.	6	2	2	2
4	Тема 4. Джерела права та система права Київської Русі.	6	-	2	4
5	Тема 5. Галицько-Волинська держава і право	6	-	2	4
	Разом по модулю I	30	4	8	18
Модуль II. Суспільно-політичний лад і право України в складі іноземних держав (XV – поч. XX ст.).					
6	Тема 6. Українські землі в складі Великого князівства Литовського та Речі Посполитої.	8	2	2	4

1	2	3	4	5	6
7	Тема 7. Джерела права Великого князівства Литовського і Речі	8	-	2	6
8	Тема 8. Запорозька Січ, її військово-адміністративний устрій	8	2	2	4
9	Тема 9. Становлення української державності в роки національно-визвольної війни 1648 – 1657 рр.	8	2	2	4
10	Тема 10. Суспільно-політичний лад і право України під владою іноземних держав (II пол. XVII ст.	8	2	2	4
11	Тема 11. Суспільно-політичний лад і право в Україні у складі Російської держави (XIX – початок	10	2	4	4
12	Тема 12. Суспільно-політичний устрій і право на західноукраїнських землях у складі Австрійської та Австро-Угорської	10	2	2	4
	Разом по модулю II	60	12	16	30
Модуль III. Держава і право України у Новітній період (1917 р. – до сьогодні).					
13	Тема 13. Відродження української національної державності в період 1917 – 1920 рр.	8	2	2	4
14	Тема 14. Утворення радянської державності і права в Україні (1917 – 1920 рр.)	6	-	2	4
15	Тема 15. Державно-правовий розвиток України в умовах нової економічної політики (1921 – початок 1929 р.)	8	2	2	4
16	Тема 16. Держава і право України в період тоталітарно-репресивного режиму (1929 – 1939 рр.)	8	2	2	4
17	Тема 17. Держава і право України в	8	2	2	4

1	2	3	4	5	6
	роки Другої світової війни (1939 – 1945 рр.)				
18	Тема 18. Держава і право України у повоєнні роки та в період десталінізації (1945 – перша половина 1960-х рр.)	8	2	2	4
19	Тема 19. Держава і право України у період уповільнення темпів суспільного розвитку і “застою” (середина 1960-х – середина 1980-х р.)	8	2	2	4
20	Тема 20. Держава і право України в період “перебудови” (1985 – 1991 рр.)	7	2	2	3
21	Тема 21. Розбудова правової системи незалежної України після розпаду СРСР і до прийняття Конституції України у 1996 р.	8	2	2	4
22	Тема 22. Становлення національної правоохоронної та правозахисної системи України	7	2	-	5
23	Тема 23. Правова система України у період 1996 – 2004 рр.	7	-	2	5
24	Тема 24. Основні тенденції державно-правового розвитку України у 2004 – 2016 рр.	7	-	2	5
	<i>Разом по модулю III</i>	90	18	22	50
	<i>Разом із курсу:</i>	180	34	46	100
	Усього:	180			

Таблиця 3.2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

з розподілом навчального часу за видами занять
для студентів заочної форми навчання спеціальності 081 «Право»

№ з/п	Назва модулів, тем дисципліни	Кількість годин за			
		разом	аудиторні		позаауди торні
			лекційні заняття	семінарські заняття	самостійна робота
1	2	3	4	5	6
Модуль I. Історія держави і права України за часів феодалізму.					
1	Тема 1. Предмет і метод історії держави і права України	7	2	-	5
2	Тема 2. Стародавні держави та право на території України в період VII ст. до н. е. – VI ст. н. е.	7	-	2	5
3	Тема 3. Утворення та суспільно-політичний лад Київської Русі.	5	-	-	5
4	Тема 4. Джерела права та система права Київської Русі.	6	2	-	4
5	Тема 5. Галицько-Волинська держава і право	5	-	-	5
	Разом по модулю I	30	4	2	24
Модуль II. Суспільно-політичний лад і право України в складі іноземних держав (XV – поч. XX ст.).					
6	Тема 6. Українські землі в складі Великого князівства Литовського та Речі Посполитої.	8	-	-	8

1	2	3	4	5	6
7	Тема 7. Джерела права Великого князівства Литовського і Речі Посполитої.	10	-	2	8
8	Тема 8. Запорозька Січ, її військово-адміністративний устрій	8	-	-	8
9	Тема 9. Становлення української державності в роки національно-визвольної війни 1648 – 1657 рр.	10	2	-	8
10	Тема 10. Суспільно-політичний лад і право України під владою іноземних держав (II пол. XVII ст. – XVIII ст.)	10	-	2	8
11	Тема 11. Суспільно-політичний лад і право в Україні у складі Російської держави (XIX – початок XX ст.).	7	-	-	7
12	Тема 12. Суспільно-політичний устрій і право на західноукраїнських землях у складі Австрійської та Австро-Угорської монархій.	7	-	-	7
	Разом по модулю II	60	2	4	54
Модуль III. Держава і право України у Новітній період (1917 р. – до сьогодні).					
13	Тема 13. Відродження української національної державності в період 1917 – 1920 рр.	9	2	-	7
14	Тема 14. Утворення радянської державності і права в Україні (1917 – 1920 рр.)	8	-	2	6
15	Тема 15. Державно-правовий розвиток України в умовах нової економічної політики (1921 – початок 1929 р.)	8	-	-	8
16	Тема 16. Держава і право України в період тоталітарно-репресивного режиму (1929 – 1939 рр.)	7	-	-	7

1	2	3	4	5	6
17	Тема 17. Держава і право України в роки Другої світової війни (1939 – 1945 рр.)	8	-	2	6
18	Тема 18. Держава і право України у повоєнні роки та в період десталінізації (1945 – перша половина 1960-х рр.)	8	-	-	8
19	Тема 19. Держава і право України у період уповільнення темпів суспільного розвитку і “застою” (середина 1960-х – середина 1980-х р.)	7	-	-	7
20	Тема 20. Держава і право України в період “перебудови” (1985 – 1991 рр.)	7	-	-	7
21	Тема 21. Розбудова правової системи незалежної України після розпаду СРСР і до прийняття Конституції України у 1996 р.	7	-	-	7
22	Тема 22. Становлення національної правоохоронної та правозахисної системи України	7	-	-	7
23	Тема 23. Правова система України у період 1996 – 2004 рр.	7	-	-	7
24	Тема 24. Основні тенденції державно-правового розвитку України у 2004 – 2016 рр.	7	-	-	7
<i>Разом по модулю III</i>		90	2	4	84
<i>Разом із курсу:</i>		180	8	10	162
Усього:		180			

Таблиця 3.3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

з розподілом навчального часу за видами занять
для студентів заочно-дистанційної форми навчання
спеціальності 081 «Право»

№ з/п	Назва модулів, тем дисципліни	Кількість годин за			
		разом	аудиторні		позаауди торні
			лекційні заняття	семінарські заняття	самостійна робота
1	2	3	4	5	6
Модуль I. Історія держави і права України за часів феодалізму.					
1	Тема 1. Предмет і метод історії держави і права України	3	-	-	3
2	Тема 2. Стародавні держави та право на території України в період	3	-	-	3
3	Тема 3. Утворення та суспільно-політичний лад Київської Русі.	2	-	-	2
4	Тема 4. Джерела права та система права Київської Русі.	4	2	-	2
5	Тема 5. Галицько-Волинська держава і право	3	-	-	3
	Разом по модулю 1	15	2	-	13
Модуль II. Суспільно-політичний лад і право України в складі іноземних держав (XV – поч. XX ст.).					
6	Тема 6. Українські землі в складі Великого князівства Литовського та Речі Посполитої.	4	-	-	4

1	2	3	4	5	6
7	Тема 7. Джерела права Великого князівства Литовського і Речі Посполитої.	4	-	-	4
8	Тема 8. Запорозька Січ, її військово-адміністративний устрій та право.	4	-	-	4
9	Тема 9. Становлення української державності в роки національно-визвольної війни 1648 – 1657 рр.	7	-	2	4
10	Тема 10. Суспільно-політичний лад і право України під владою іноземних держав (II пол. XVII ст. – XVIII ст.).	4	-	-	4
11	Тема 11. Суспільно-політичний лад і право в Україні у складі Російської держави (XIX – початок XX ст.).	4	-	-	4
12	Тема 12. Суспільно-політичний устрій і право на західноукраїнських землях у складі Австрійської та Австро-Угорської монархій.	4	-	-	4
	<i>Разом по модулю II</i>	30	-	2	28
Модуль III. Держава і право України у Новітній період (1917 р. – до сьогодні).					
13	Тема 13. Відродження української національної державності в період 1917 – 1920 рр.	4		-	4
14	Тема 14. Утворення радянської державності і права в Україні (1917 – 1920 рр.)	5	-	2	3
15	Тема 15. Державно-правовий розвиток України в умовах нової економічної політики (1921 – початок 1929 р.)	3	-	-	3
16	Тема 16. Держава і право України в	4	-	-	4

1	2	3	4	5	6
	період тоталітарно-репресивного режиму (1929 – 1939 рр.)				
17	Тема 17. Держава і право України в роки Другої світової війни (1939 – 1945 рр.)	4	-	-	4
18	Тема 18. Держава і право України у повоєнні роки та в період десталінізації (1945 – перша половина 1960-х рр.)	5	2	-	3
19	Тема 19. Держава і право України у період уповільнення темпів суспільного розвитку і “застою” (середина 1960-х – середина 1980-х р.)	4	-	-	4
20	Тема 20. Держава і право України в період “перебудови” (1985 – 1991 рр.)	4	-	-	4
21	Тема 21. Розбудова правової системи незалежної України після розпаду СРСР і до прийняття Конституції України у 1996 р.	3	-	-	3
22	Тема 22. Становлення національної правоохоронної та правозахисної системи України	3	-	-	3
23	Тема 23. Правова система України у період 1996 – 2004 рр.	3	-	-	3
24	Тема 24. Основні тенденції державно-правового розвитку України у 2004 – 2016 рр.	3	-	-	3
Разом по модулю III		45	2	2	41
Разом із курсу:		90	4	4	82
Усього:		90			

**Розділ 4. Таблиця 4. ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА
ТЕМАТИЧНОГО ПЛАНУ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І
ПРАВА УКРАЇНИ»**

для студентів денної форми навчання спеціальності 081 «Право»

Назва модуля, розділу, теми та питання теми (лекції)	Обсяг годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Обсяг годин	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
1	2	3	4	5
Модуль 1. Історія держави і права України за часів феодалізму.				
Тема 1. Лекція 1. Предмет і метод історії держави і права України 1. Предмет, методологія курсу історії держави і права України, місце курсу в системі юридичних навчальних дисциплін. 2. Історіографія курсу. 3. Наукова і навчальна література з курсу. 4. Наукова періодизація історії держави і права України.	2	Тема 1. Предмет і метод історії держави і права України 1. Предмет, методологія курсу історії держави і права України, місце курсу в системі юридичних навчальних дисциплін. 2. Історіографія курсу. 3. Наукова і навчальна література з курсу. 4. Наукова періодизація історії держави і права України.	-	1-17, 31-33, 38-43, 45, 52-54, 64
Тема 2. Стародавні держави та право на території України в період VII ст. до н. е. – VI ст. н. е. 1. Територія, організація влади, суспільний устрій, соціальна структура населення, основні риси	0	Тема 2. Семінарське заняття 1. Стародавні держави та право на території України в період VII ст. до н. е. – VI ст. н. е. 1. Територія, організація влади, суспільний устрій, соціальна структура	2	1-17, 31-33, 38-43, 45, 50, 52-55, 57, 64

1	2	3	4	5
<p>права Скіфської держави.</p> <p>2. Міста-держави Північного Причорномор'я: причини грецької колонізації Північного Причорномор'я, організація влади у містах-державах, соціальна структура населення.</p> <p>3. Нормативне регулювання цивільно-правових відносин в античних державах Північного Причорномор'я (кінець VII ст. до н.е. – перша половина VI ст. н.е.): право власності; зобов'язальне право; особливості регулювання сімейних відносин; спадкове право.</p> <p>4. Західні, південні та східні слов'яни.</p>		<p>населення, основні риси права Скіфської держави.</p> <p>2. Міста-держави Північного Причорномор'я: причини грецької колонізації Північного Причорномор'я, організація влади у містах-державах, соціальна структура населення.</p> <p>3. Становлення кримінального права античних держав Північного Причорномор'я.</p> <p>4. Держава антив: територія, організація влади, суспільний устрій, соціальна структура населення, основні риси права.</p>		
<p>Тема 3. Лекція 2. Утворення та суспільно-політичний лад Київської Русі.</p> <p>1. Передумови утворення держави у східних слов'ян. Східнослов'янські племена, союзи племен, племінні княжіння.</p> <p>2. Утворення і</p>	2	<p>Тема 3. Семінарське заняття 2. Утворення та суспільно-політичний лад Київської Русі.</p> <p>1. Союз союзів племінних княжінь Середнього Подніпров'я під назвою «Русь» (VIII ст. н. е.).</p>	2	1-17, 31-33, 38-43, 45, 50, 52-55, 57, 64, 65

1	2	3	4	5
розвиток держави з центром у Києві. Формування її території. 3. Суспільний лад Київської Русі. 4. Державний лад Київської Русі.		2. Норманська та інші теорії походження Київської Русі. 3. Суспільний лад Київської Русі. 4. Державний лад Київської Русі.		
Тема 4. Джерела права та система права Київської Русі. 1. Джерела права Київської Русі: звичаєве право; нормативні акти (закони, збірки законів „Руська Правда”); нормативні договори; канонічне право; формування правової системи. 2. Державне право Київської Русі: правовий статус населення (феодала, смерди, челядь, холопи, міське населення). 3. Основні риси права Київської Русі.	0	Тема 4. Семінарське заняття 3. Джерела права та система права Київської Русі. 1. Джерела права Київської Русі: звичаєве право; нормативні акти (закони, збірки законів „Руська Правда”); нормативні договори; канонічне право; формування правової системи. 2. Державне право Київської Русі: правовий статус населення. 3. Основні риси кримінального права Київської Русі: поняття злочину; суб’єкти та об’єкти злочину; мета та види покарань.	2	1-17, 20, 28, 31-34, 38-43, 45, 52-54, 64, 65

1	2	3	4	5
<p>Тема 5. Галицько-Волинська держава і право (XI ст. – II пол. XIV ст.).</p> <p>1. Утворення та розквіт Галицько-Волинського князівства як центру об'єднання земель південно-західної Русі.</p> <p>2. Суспільний лад. Князі. Бояри. Боярська аристократія – економічна та політична основа феодального класу Галичини. Служили феодали. Духовенство.</p> <p>3. Державний устрій. Верховна влада князя та її обмежений характер. Боярська рада як орган впливу боярської олігархії. Князівські з'їзди (снеми). Віче.</p> <p>4. Місцеве управління. Посадники, волостелі, старости та ін. Судова система. Церква. Військо. Особливості правової системи.</p> <p>5. Князівське законодавство. Церковне законодавство.</p>	0	<p>Тема 5. Семінарське заняття 4. Галицько-Волинська держава і право (XI ст. – II пол. XIV ст.).</p> <p>1. Утворення та розквіт Галицько-Волинського князівства як центру об'єднання земель південно-західної Русі.</p> <p>2. Суспільний лад Галицько-Волинського князівства.</p> <p>3. Державний устрій. Верховна влада князя та її обмежений характер. Боярська рада як орган впливу боярської олігархії. Князівські з'їзди (снеми). Віче.</p> <p>4. Джерела права. Звичаєве право. Руська Правда. Князівське законодавство: князівські грамоти, заповіти, статути, договори тощо.</p> <p>5. Церковне законодавство.</p> <p>6. Магдебурзьке право на західноукраїнських землях.</p>	2	1-17, 31-33, 38-43, 45, 52-54, 64
<p>Модуль II. Суспільно-політичний лад і право України в складі іноземних держав (XV – поч. XX ст.).</p>				

1	2	3	4	5
<p>Тема 6. Лекція 3. Українські землі в складі Великого князівства Литовського та Речі Посполитої.</p> <p>1. Приєднання українських земель до Великого Литовського князівства. Захоплення частини земель України Польщею. Утворення держави Речі Посполитої. Люблінська унія 1569 р. Зміни в політично-правовому становищі українських земель.</p> <p>2. Суспільний лад. Князі, магнати, бояри, шляхта. Духовенство. Міське населення. Селянство, його верстви і групи. Закріпачення селян.</p> <p>3. Державний лад. Установлення нового адміністративно-територіального поділу. Ліквідація князівств і земель. Запровадження воєводств і повітів. Центральні і місцеві органи влади і управління в Україні. Судові установи.</p>	2	<p>Тема 6. Семінарське заняття 5. Українські землі в складі Великого князівства Литовського та Речі Посполитої.</p> <p>1. Приєднання українських земель до Великого Литовського князівства. Захоплення частини земель України Польщею.</p> <p>2. Утворення держави Речі Посполитої. Люблінська унія 1569 р. Зміни в політично-правовому становищі українських земель.</p> <p>3. Суспільний лад другої половини XVI ст.</p> <p>4. Державний лад. Установлення нового адміністративно-територіального поділу. Запровадження воєводств і повітів. Центральні і місцеві органи влади і управління в Україні. Судові установи.</p>	2	1-17, 31-33, 38-43, 45, 52-54, 64
<p>Тема 7. Джерела права Великого</p>	0	<p>Тема 7. Семінарське заняття 6.</p>	2	1-17, 18, 31-33, 38-

1	2	3	4	5
<p>князівства Литовського і Речі Посполитої.</p> <p>1. Звичаєве право як джерело права Великого князівства Литовського та Речі Посполитої.</p> <p>2. Королівські привілеї і статuti. Судебник 1468 р. Литовські статuti 1529 р., 1566 р., 1588 р. Сеймові конституції. Церковне право.</p> <p>3. Розвиток цивільного права. Поняття та види права власності. Розвиток кримінального права та процесу. Порядок розгляду кримінальних справ у судах та виконання вироків.</p>		<p>Джерела права Великого князівства Литовського і Речі Посполитої.</p> <p>1. Звичаєве право як джерело права Великого князівства Литовського та Речі Посполитої.</p> <p>2. Королівські привілеї і статuti. Судебник 1468 р.</p> <p>3. Литовські статuti 1529 р., 1566 р., 1588 р.</p> <p>4. Розвиток цивільного права. Поняття та види права власності.</p> <p>5. Розвиток кримінального права та процесу. Порядок розгляду кримінальних справ у судах та виконання вироків.</p>		43, 45, 52-54, 64
<p>Тема 8. Лекція 4. Запорозька Січ, її військово-адміністративний устрій та право.</p> <p>1. Причини та умови виникнення українського козацтва. Соціальні джерела та засади формування Запорозької Січі.</p> <p>Соціальний склад і правове становище січового козацтва.</p>	2	<p>Тема 8. Семінарське заняття 7. Запорозька Січ, її військово-адміністративний устрій та право.</p> <p>1. Причини та умови виникнення українського козацтва. Соціальні джерела та засади формування Запорозької Січі.</p> <p>2. Система органів військово-адміністративної</p>	2	1-17, 31-33, 38-45, 52-54, 58, 64

1	2	3	4	5
<p>2. Адміністративно-територіальний поділ Січі: кіш, курені, паланки. Категорії населення Запорозької Січі.</p> <p>3. Система органів військово-адміністративної влади.</p> <p>4. Суд і судочинство.</p> <p>5. Правова система Запорозької Січі. Джерела права. Звичаєве козацьке право. Церковне право. Рішення військових рад, кошового отамана, старшини.</p> <p>6. Особливості застосування гетьманських універсалів, царських грамот, універсалів польських королів як джерел права на Запоріжжі.</p> <p>7. Характерні риси права. Поняття і види злочинів на Січі. Особливості судового процесу. Система покарань.</p>		<p>влади.</p> <p>3. Суд і судочинство Запорозької Січі.</p> <p>4. Правова система Запорозької Січі. Джерела права. Звичаєве козацьке право. Церковне право. Рішення військових рад, кошового отамана, старшини.</p> <p>5. Особливості застосування гетьманських універсалів, царських грамот, універсалів польських королів як джерел права на Запоріжжі.</p> <p>6. Характерні риси права. Поняття і види злочинів на Січі. Особливості судового процесу. Система покарань.</p>		
<p>Тема 9. Лекція 5. Становлення української державності в роки національно-визвольної війни 1648 –</p>	2	<p>Тема 9. Семінарське заняття 8. Становлення української державності в роки національно-</p>	2	1-17, 24, 26, 31-33, 38-43, 45, 49, 52-54, 61, 64, 66

1	2	3	4	5
<p>1657 рр.</p> <p>1. Причини і характер війни. Суспільний лад. Формування української національної держави.</p> <p>2. Новий адміністративно-територіальний поділ. Вищі органи влади й управління. Поєднання військово-адміністративної і судової влади.</p> <p>3. Джерела права: звичаєве право, основні риси звичаєвого козацького права, міжнародні угоди, нормативні акти (універсали), канонічне право, правова думка.</p> <p>4. Основні зміни у праві України періоду визвольних змагань середини XVII ст.: цивільному праві (право власності на землю); кримінальному праві (державні, військові злочини); процесуальному праві (судочинстві).</p> <p>5. Міжнародно-правовий статус України у середині XVII ст. Правове оформлення протекторату Московської держави</p>		<p>визвольної війни 1648 – 1657 рр.</p> <p>1. Формування української національної держави.</p> <p>2. Основні зміни у праві України періоду визвольних змагань середини XVII ст.: у цивільному праві (право власності на землю); кримінальному праві (державні, військові злочини); процесуальному праві (судочинстві).</p> <p>3. Міжнародно-правовий статус України у середині XVII ст.</p> <p>4. Правове оформлення протекторату Московської держави (Березневі статті, Жалувані грамоти 1654 р.).</p>		

1	2	3	4	5
(Березневі статті, Жалувані грамоти 1654 р.).				
<p>Тема 10. Лекція 6. Суспільно-політичний лад і право України під владою іноземних держав (II пол. XVII ст. – XVIII ст.).</p> <p>1. Входження українських земель до складу іноземних держав.</p> <p>2. Обмеження автономії України.</p> <p>3. Полкові, сотенні та курінні органи управління. Організація судів.</p> <p>4. Судова реформа 1760 -1763 рр.</p> <p>5. Джерела права. Козацьке право.</p> <p>6. Конституція Пилипа Орлика.</p> <p>7. Кодифікація українського права. «Права, за якими судиться малоросійський народ» 1743 р. «Суд і розправа в правах малоросійських» 1750 р. «Екстракт малоросійських прав» 1767 р.</p>	2	<p>Тема 10. Семінарське заняття 9. Суспільно-політичний лад і право України під владою іноземних держав (II пол. XVII ст. – XVIII ст.).</p> <p>1. Суспільний лад. Правове становище соціальних груп. Посилення кріпосного гніту. Зрівняння в правах козацької старшини з російським дворянством.</p> <p>2. Діяльність першої та другої малоросійських колегій.</p> <p>3. Правління гетьманського уряду (1734 –1750 рр.).</p> <p>4. Полкові, сотенні та курінні органи управління. Організація судів. Судова реформа 1760-1763 рр.</p> <p>5. Конституція Пилипа Орлика 1710 р.</p> <p>6. Основні риси права. Речове право. Зобов'язальне право. Шлюбно-сімейне право. Право спадщини. Види злочинів і покарань.</p>	2	1-17, 21,31-33, 38-43, 45, 52-54, 59, 62, 64

1	2	3	4	5
		Процесуальне право.		
<p>Тема 11. Лекція 7. Суспільно-політичний лад і право в Україні у складі Російської держави (XIX – початок XX ст.).</p> <p>1. Суспільний лад України в складі Російської держави. Селянська реформа 1861 р. в Україні.</p> <p>2. Розвиток джерел права.</p> <p>3. Правова думка (програми політичних партій).</p> <p>4. Основні риси державного (конституційного) права</p> <p>5. Цивільне, адміністративне, фінансове, трудове, кримінальне та кримінально-процесуальне право Росії воєнної доби.</p>	2	<p>Тема 11. Суспільно-політичний лад і право в Україні у складі Російської держави (XIX – початок XX ст.).</p> <p>Семинарське заняття 10.</p> <p>1. Основні напрями розвитку державно-правової системи Російської імперії, особливості її функціонування в українських губерніях на початку XIX ст.</p> <p>2. Система самодержавних органів управління в Україні.</p> <p>3. Реформи в галузі державного будівництва і особливості їх проведення в Україні.</p> <p>4. Розвиток джерел права.</p> <p>Семинарське заняття 11</p> <p>1. Правова думка (програми політичних партій).</p> <p>2. Основні державні закони Російської імперії 1906 р. Правовий стан населення.</p> <p>3. Цивільне, адміністративне право</p>	4 2 2	1-17, 30-33, 38-43, 45, 47, 52-54, 59, 62, 64

1	2	3	4	5
		<p>Російської імперії. 4.Фінансове, трудове право Російської імперії 5.Кримінальне та кримінально-процесуальне право Російської імперії.</p>		
<p>Тема 12. Лекція 8. Суспільно-політичний устрій і право на західноукраїнських землях у складі Австрійської та Австро-Угорської монархій. 1. Державно-правовий статус українських земель у складі Австрійської імперії: правовий статус населення. 2. Форми державного устрою та правління у складі Австрійської імперії.</p>	4	<p>Тема 12. Семінарське заняття 12. Суспільно-політичний устрій і право на західноукраїнських землях у складі Австрійської та Австро-Угорської монархій. 1. Державно-правовий статус українських земель у складі Австрії (Австрійської імперії): правовий статус населення; форми державного устрою та правління; судоустрій.</p>	2	1-17, 31-33, 38-43, 45, 46, 52-54, 64

1	2	3	4	5
<p>3. Судоустрій. Основні риси права.</p> <p>4. Конституція 1848 р. Зміни в політико-правовому становищі українських земель.</p> <p>5. Діяльність Головно Руської Ради.</p>		<p>Основні риси права.</p> <p>2. Політико-правове становище українських земель у складі Австро-Угорської імперії.</p> <p>3. Адміністративно-територіальний поділ. Органи влади й управління. Конституція 1848 р. Зміни в політико-правовому становищі українських земель. Головна Руська Рада.</p> <p>4. Дуалістична монархія. Конституція 1867 р. Крайові сейми Галичини та Буковини. Повітові, міські, сільські органи самоврядування.</p> <p>5. Правова система. Джерела права. Характеристика галузей права. Практика апробації австрійського законодавства у Галичині.</p>		
<p>Модуль III. Держава і право України у Новітній період (1917 р. – до сьогодні).</p>				
<p>Тема 13. Лекція 9. Відродження української національної державності в період 1917 – 1920 рр.</p> <p>1. Виникнення та</p>	2	<p>Тема 13. Семінарське заняття 13. Відродження української національної державності в період 1917 – 1920 рр.</p>	2	1-17, 22, 25, 27, 29, 31-33, 38-43, 45, 51-54, 64

1	2	3	4	5
<p>діяльність Центральної Ради.</p> <p>2. Універсали Центральної Ради.</p> <p>Законодавча діяльність Центральної Ради.</p> <p>3. Конституція УНР, її зміст та значення.</p> <p>4. Основні законодавчі акти Гетьманату П. Скоропадського України.</p> <p>5. Проголошення Західноукраїнської Народної Республіки. Організація і структура державного апарату.</p> <p>6. Утворення та органи влади Директорії.</p>		<p>1. Виникнення та діяльність Центральної Ради. Мала Рада і Генеральний секретаріат. Місцеві органи Центральної Ради. Тимчасовий уряд.</p> <p>2. Універсали Центральної Ради. Проголошення самостійності та незалежності України.</p> <p>3. Законодавча діяльність Центральної Ради. Розігнання Центральної Ради. Конституція УНР, її зміст та значення.</p> <p>4. Основні законодавчі акти Гетьманату П. Скоропадського України</p> <p>5. Організація і структура державного апарату Західноукраїнської Народної Республіки.</p> <p>6. Утворення та органи влади Директорії.</p>		
<p>Тема 14. Утворення радянської державності і права в Україні (1917-1920 рр.)</p> <p>1. Проголошення України республікою</p>	0	<p>Тема 14. Семінарське заняття 14. Утворення радянської державності і права в Україні (1917-1920 рр.)</p> <p>1. Проголошення</p>	2	1-17, 31-33, 38-43, 45, 52-54, 64

1	2	3	4	5
<p>Рад (12 грудня 1917 р.). Утворення радянського уряду України — Народного Секретаріату. Місцеві ради.</p> <p>2. Надзвичайні органи радянської влади: Повстанбюро, Центральний військово-революційний комітет (ЦВРК), революційні та військово-революційні комітети.</p> <p>3. Створення Ради оборони УСРР, місцевих комітетів оборони.</p> <p>4. Створення та функції комнезамів. Розвиток зв'язків УСРР із РСФРР та іншими радянськими республіками.</p> <p>5. Становлення радянського права. Конституція УСРР 1919 р.</p> <p>6. Поширення на територію України декретів і розпоряджень робітничо-селянського уряду РСФРР. Декрети про націоналізацію підприємств, банків.</p>		<p>України республікою Рад (12 грудня 1917 р.). Утворення радянського уряду України — Народного Секретаріату. Місцеві ради.</p> <p>2. Надзвичайні органи радянської влади:</p> <p>3. Створення Ради оборони УСРР, місцевих комітетів оборони, Всеукраїнського революційного комітету та ревкомів на місцях.</p> <p>4. Створення та функції комнезамів. Розвиток зв'язків УСРР із РСФРР та іншими радянськими республіками. Органи управління народним господарством.</p> <p>5. Становлення радянського права. Конституція УСРР 1919 р.</p> <p>6. Рішення I, II, III, IV Всеукраїнських з'їздів Рад.</p>		
<p>Тема 15. Лекція 10. Державно-правовий розвиток України в умовах нової економічної політики (1921- початок 1929 р.)</p>	2	<p>Тема 15. Семінарське заняття 15. Державно-правовий розвиток України в умовах нової економічної політики (1921 -</p>	2	1-17, 31-33, 38-43, 36-37, 45, 52-54, 64

1	2	3	4	5
<p>1. Перехід до нової економічної політики.</p> <p>2. Утворення Союзу РСР. Державно-правове становище України за договором про утворення СРСР (грудень 1922 р.) і Конституцією СРСР (1924 р.).</p> <p>3. Перебудова державного апарату УСРР у зв'язку з утворенням СРСР.</p> <p>4. Зміни в системі органів галузевого управління.</p> <p>5. Українізація державного і господарського апарату. Адміністративно-територіальна реформа. Перетворення комнезамів на добровільні громадські організації.</p>		<p>початок 1929 р.)</p> <p>1. Перехід до нової економічної політики.</p> <p>2. Утворення Союзу РСР. Державно-правове становище України за договором про утворення СРСР (грудень 1922 р.) і Конституцією СРСР (1924 р.).</p> <p>3. Перебудова державного апарату УСРР у зв'язку з утворенням СРСР.</p> <p>4. Зміни в системі органів галузевого управління.</p> <p>5. Національні адміністративно-територіальні одиниці.</p>		
<p>Тема 16. Лекція 11. Держава і право України в період тоталітарно-репресивного режиму (1929–1939 рр.)</p> <p>1. Зміни в органах центральної влади за Конституцією УРСР 1937 р. Верховна Рада, її Президія. Раднарком УРСР.</p> <p>2. Адміністративно-</p>	2	<p>Тема 16. Семінарське заняття 16. Держава і право України в період тоталітарно-репресивного режиму (1929–1939 рр.)</p> <p>1. Зміни в органах центральної влади за Конституцією УРСР 1937 р. Верховна Рада, її Президія. Раднарком УРСР.</p> <p>2. Посилення ролі</p>	2	1-17, 31-33, 36-37, 38-43, 45, 52-54, 64

1	2	3	4	5
<p>територіальна реформа (центр – область – район). Реорганізація районних і міських рад. Посилення ролі виконавчих структур у місцевих радах. Народні суди як основна ланка судової системи.</p> <p>3. Тенденції розвитку правової системи. Перевага загальносоюзного законодавства над республіканським.</p> <p>4. Джерела права. Особливості цивільно-правового регулювання. Придушення приватногосподарської діяльності.</p> <p>5. Зміни в основних галузях права.</p>		<p>загальносоюзних органів управління. Зрошення партійного й адміністративного апарату.</p> <p>3. Адміністративно-територіальна реформа. Реорганізація районних і міських рад. Посилення ролі виконавчих структур у місцевих радах. Народні суди.</p> <p>4. Тенденції розвитку правової системи.</p> <p>5. Особливості цивільно-правового регулювання. Придушення приватногосподарської діяльності. Зміни в основних галузях права.</p>		
<p>Тема 17. Лекція 12. Держава і право України в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.).</p> <p>1. Радянсько-німецький пакт про ненапад.</p> <p>2. Народні збори Західної України та їхні акти.</p> <p>3. Закони Верховної Ради СРСР (1 листопада 1939 р.) та Верховної</p>	2	<p>Тема 17. Семінарське заняття 17. Держава і право України в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.)</p> <p>1. Напад Німеччини на СРСР. Перебудова державного механізму на початку війни.</p> <p>2. Правовий режим воєнного стану і стану облоги. Встановлення окупаційного режиму</p>	2	1-17, 31-33, 36-37, 38-43, 45, 52-54, 64

1	2	3	4	5
<p>Ради УРСР (15 листопада 1939 р.) про прийняття Західної України до складу УРСР.</p> <p>4. Новий адміністративно-територіальний поділ, державне будівництво та масові репресії у західних областях УРСР.</p> <p>5. Особливості правової системи УРСР в умовах війни.</p>		<p>та розчленування загарбниками території України.</p> <p>3. Відновлення радянської влади в Україні.</p> <p>4. Розширення прав республіки у сферах міжнародних відносин та оборони.</p> <p>5. Особливості правової системи УРСР в умовах війни.</p>		
<p>Тема 18. Лекція 13. Держава і право України у повоєнні роки та в період десталінізації (1945 - перша половина 1960-х рр.).</p> <p>1. Повоєнний сталінський режим.</p> <p>2. Відновлення конституційних органів влади. Вибори до Верховної Ради України та місцевих органів влади й управління. Десталінізація.</p> <p>3. Правові засади входження Кримської області до складу УРСР. Розширення компетенції республіканських органів управління.</p> <p>4. Реорганізація суду. Закон про судоустрій УРСР 1960 р.</p>	2	<p>Тема 18. Семінарське заняття 18. Держава і право України у повоєнні роки та в періоддесталінізації(1945 - перша половина 1960-х рр.)</p> <p>1. Повоєнний сталінський режим.</p> <p>2. Відновлення конституційних органів влади.</p> <p>3. Вибори до Верховної Ради України та місцевих органів влади й управління.</p> <p>4. Правові засади входження Кримської області до складу УРСР. Розширення компетенції республіканських органів управління.</p> <p>5. Реорганізація</p>	2	1-17, 31-33, 36-37, 38-43, 45, 52-54, 64

1	2	3	4	5
<p>Інститут народних засідателів. Товариські суди. Перебудова правоохоронних органів. Положення про прокурорський нагляд у СРСР від 24 травня 1955 р. КДБ при Раді Міністрів СРСР та його органи в Україні. Реорганізація органів внутрішніх справ. Народні дружини.</p> <p>5. Пovoєнні зміни в законодавстві. Початок кодифікації загальносоюзного та республіканського законодавства. Основи законодавства Союзу РСР і союзних республік в ієрархії норм радянського права.</p>		<p>суду.</p> <p>6. Пovoєнні зміни в законодавстві. Початок кодифікації загальносоюзного та республіканського законодавства.</p>		
<p>Тема 19. Лекція 14. Держава і право України у період уповільнення темпів суспільногорозвитку і “застою” (середина 1960-х -середина 1980-х р.).</p> <p>1. Конституція СРСР 1977 р. і Конституція УРСР 1978 р. Правові основи та діяльність вищих органів влади та управління: Верховна Рада УРСР, її Президія, Рада Міністрів</p>	2	<p>Тема 19. Семінарське заняття 19. Держава і право України у період уповільнення темпів суспільногорозвитку і “застою” (середина 1960-х - середина 1980-х р.)</p> <p>1. Конституція СРСР 1977 р. і Конституція УРСР 1978 р. Правові основи та діяльність вищих органів влади та управління: Верховна</p>	2	1-17, 31-33, 38-43, 45, 52-54, 64

1	2	3	4	5
<p>УРСР. 2. Судова система УРСР. 3. Подальша кодифікація законодавства на союзному та республіканському рівнях. 4. Видання Зводу законів СРСР і зводів законів союзних республік. Підготовка і видання Зводу законів УРСР.</p>		<p>Рада УРСР, її Президія, Рада Міністрів УРСР. 2. Судова система УРСР. 3. Подальша кодифікація законодавства на союзному та республіканському рівнях. 4. Видання Зводу законів СРСР і зводів законів союзних республік. Підготовка і видання Зводу законів УРСР.</p>		
<p>Тема 20. Лекція 15. Держава і право України в період “перебудови” (1985–1991 рр.). 1. Причини змін у внутрішній і зовнішній політиці СРСР. Реформування політичної системи. 2. Зміни й доповнення Конституції СРСР у зв’язку з удосконаленням системи державного управління. 3. Зміни в статусі УРСР як союзної республіки. Створення Кримської Автономної Республіки. 4. Розмежування повноважень між</p>	2	<p>Тема 20. Семінарське заняття 20. Держава і право України в період “перебудови” (1985–1991 рр.) 1. Причини змін у внутрішній і зовнішній політиці СРСР. Реформування політичної системи. Демократизація суспільно-політичного життя. 2. Зміни й доповнення Конституції СРСР у зв’язку з удосконаленням системи державного управління. 3. Зміни в статусі УРСР як союзної</p>	2	1-17, 31-33, 38-43, 45, 52-54, 64

1	2	3	4	5
<p>представницькими, виконавчими та судовими органами. 5. Зміни в судовій системі. 6. Реформування законодавства.</p>		<p>республіки. 4. Розмежування повноважень між представницькими, виконавчими та судовими органами. 5. Зміни в структурі вищої виконавчої влади. Запровадження поста Президента Української РСР. Створення Кримської Автономної Республіки. 6. Зміни в судовій системі. 7. Реформування законодавства.</p>		
<p>Тема 21. Лекція 16. Розбудова правової системи незалежної України після розпаду СРСР і до прийняття Конституції України у 1996 р. 1. Правове оформлення розпаду СРСР. Проголошення реформи державного апарату. 2. Конституційний договір 1995 р. 3. Опрацювання та прийняття Конституції України 1996 р. 4. Державна символіка. Державна мова.</p>	2	<p>Тема 21. Семінарське заняття 21. Розбудова правової системи незалежної України після розпаду СРСР і до прийняття Конституції України у 1996 р. 1. Правове оформлення розпаду СРСР. Проголошення реформи державного апарату. 2. Конституційний договір 1995 р. 3. Опрацювання та прийняття Конституції України 1996 р. 4. Державна символіка. Державна мова.</p>	2	1-17, 31-33, 38-43, 45, 52-54, 64

1	2	3	4	5
<p>Тема 22. Лекція 17. Становлення національної правоохоронної та правозахисної системи України</p> <p>1. Заснування національних органів охорони громадського порядку.</p> <p>2. Організаційно-правові засади становлення системи МВС України.</p> <p>3. Основні завдання та напрями її реформування.</p>	2	<p>Тема 22. Становлення національної правоохоронної та правозахисної системи України</p> <p>1. Заснування національних органів охорони громадського порядку.</p> <p>2. Організаційно-правові засади становлення системи МВС України.</p> <p>3. Основні завдання та напрями її реформування.</p>	0	1-17, 31-33, 38-43, 45, 52-54, 64
<p>Тема 23. Правова система України у період 1996-2004 рр.</p> <p>1. Тенденції розвитку правової системи України після проголошення державної незалежності у 1991 р.</p> <p>2. Демократизація діяльності державно-владних інституцій.</p> <p>3. Основні напрямки розвитку національної правової системи України (1991- 1996 рр.).</p>	0	<p>Тема 23. Семінарське заняття 22. Правова система України у період 1996-2004 рр.</p> <p>1. Тенденції розвитку правової системи України після проголошення державної незалежності у 1991 р.</p> <p>2. Демократизація діяльності державно-владних інституцій.</p> <p>3. Основні напрямки розвитку національної правової системи України (1991-1996 рр.).</p>	2	1-17, 31-33, 38-43, 45, 52-54, 64

1	2	3	4	5
<p>Тема 24. Основні тенденції державно-правового розвитку України у 2004-2014 р.</p> <p>1. Політична криза 2004 р. Конституційна реформа 2004 р.</p> <p>2. Трансформація форми державного правління в Україні від президентсько-парламентської до парламентсько-президентської республіки. Повернення до президентсько-парламентської форми правління.</p>	0	<p>Тема 24. Семінарське заняття 23. Основні тенденції державно-правового розвитку України у 2004-2014 р.</p> <p>1. Політична криза 2004 р. Конституційна реформа 2004 р.</p> <p>2. Трансформація форми державного правління в Україні від президентсько-парламентської до парламентсько-президентської республіки.</p> <p>3. Повернення до президентсько-парламентської форми правління.</p>	2	1-17, 31-33, 38-43, 45, 52-54, 64
Всього, годин з навчальної дисципліни	34		46	

Таблиця 5. ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА ТЕМАТИЧНОГО ПЛАНУ

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА УКРАЇНИ»

для студентів заочної та заочно-дистанційної* форм навчання спеціальності 081 «Право»

Назва модуля, розділу, теми та питання теми (лекції)	Обсяг годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття
--	-------------	--

1	2	3	4	5
Модуль 1. Історія держави і права України за часів феодалізму.				
<p>Тема 1. Предмет і метод історії держави і права України Предмет, методологія курсу історії держави і права України, місце курсу в системі юридичних навчальних дисциплін.</p> <p>2. Історіографія курсу.</p> <p>3. Наукова і навчальна література з курсу.</p> <p>4. Наукова періодизація історії держави і права України.</p>	2	<p>Тема 1. Предмет і метод історії держави і права України Предмет, методологія курсу історії держави і права України, місце курсу в системі юридичних навчальних дисциплін.</p> <p>2. Історіографія курсу.</p> <p>3. Наукова і навчальна література з курсу.</p> <p>4. Наукова періодизація історії держави і права України.</p>	-	1-17, 31-33, 38-43, 45, 52-54, 64
<p>Тема 2. Стародавні держави та право на території України в період VII ст. до н. е.</p>	0	<p>Тема 2. Семінарське заняття 1. Стародавні держави та право на території України в</p>	2	1-17, 31-33, 38-43, 45, 50, 52-

1	2	3	4	5
<p>– VI ст. н. е. Територія, організація влади, суспільний устрій, соціальна структура населення, основні риса права Скіфської держави. 2. Міста-держави Північного Причорномор'я: причини грецької колонізації Північного Причорномор'я, організація влади у містах-державах, соціальна структура населення. 3. Нормативне регулювання цивільно-правових відносин в античних державах Північного Причорномор'я (кінець VII ст. до н.е. – перша половина VI ст. н.е.): право власності; зобов'язальне право; особливості регулювання сімейних відносин; спадкове право. 4. Західні, південні та східні слов'яни.</p>		<p>період VII ст. до н. е. – VI ст. н. е. 1. Територія, організація влади, суспільний устрій, соціальна структура населення, основні риси права Скіфської держави. 2. Міста-держави Північного Причорномор'я: причини грецької колонізації Північного Причорномор'я, організація влади у містах-державах, соціальна структура населення. 3. Становлення кримінального права античних держав Північного Причорномор'я. 4. Держава антив: територія, організація влади, суспільний устрій, соціальна структура населення, основні риси права.</p>		<p>55, 57, 64</p>
<p>Тема 3. Утворення та суспільно- політичний лад Київської Русі. Передумови утворення</p>	<p>0</p>	<p>Тема 3. Утворення та суспільно-політичний лад Київської Русі. 1. Союз союзів племінних князів</p>	<p>0</p>	<p>1-17, 31- 33, 38- 43, 45, 50, 52-</p>

1	2	3	4	5
<p>держави у східних слов'ян. Східнослов'янські племена, союзи племен, племінні княжіння.</p> <p>2. Утворення і розвиток держави з центром у Києві. Формування її території.</p> <p>3. Суспільний лад Київської Русі.</p> <p>4. Державний лад Київської Русі.</p>		<p>Середнього Подніпров'я під назвою «Русь» (VIII ст. н. е.).</p> <p>2. Норманська та інші теорії походження Київської Русі.</p> <p>3. Суспільний лад Київської Русі.</p> <p>4. Державний лад Київської Русі.</p>		55, 57, 64, 65
<p>Тема 4. Джерела права та система права Київської Русі.</p> <p>1. Джерела права Київської Русі: звичаєве право; нормативні акти (закони, збірки законів „Руська Правда”); нормативні договори; канонічне право; формування правової системи.</p> <p>2. Державне право Київської Русі: правовий статус населення (феодалі, смерди, челядь, холопи, міське населення).</p> <p>3. Основні риси кримінального права Київської Русі: поняття злочину;</p>	2*	<p>Тема 4. Джерела права та система права Київської Русі.</p> <p>Джерела права Київської Русі: звичаєве право; нормативні акти (закони, збірки законів „Руська Правда”); нормативні договори; канонічне право; формування правової системи.</p> <p>2. Державне право Київської Русі: правовий статус населення.</p> <p>3. Основні риси кримінального права Київської Русі: поняття злочину; суб'єкти та об'єкти злочину; мета та види покарань.</p>	0	1-17, 20, 28, 31-34, 38-43, 45, 52-54, 64, 65

1	2	3	4	5
суб'єкти та об'єкти злочину; мета та види покарань.				
<p>Тема 5. Галицько-Волинська держава і право (XI ст. – II пол. XIV ст.).</p> <p>Утворення та розквіт Галицько-Волинського князівства як центру об'єднання земель південно-західної Русі.</p> <p>2. Суспільний лад. Князі. Бояри. Боярська аристократія – економічна та політична основа феодального класу Галичини. Служилі феодали. Духовенство.</p> <p>3. Державний устрій. Верховна влада князя та її обмежений характер. Боярська рада як орган впливу боярської олігархії. Князівські з'їзди (снеми). Віче.</p> <p>4. Місцеве управління. Посадники, волостелі, старости та ін. Судова система. Церква. Військо. Особливості правової системи.</p> <p>5. Князівське законодавство. Церковне</p>	0	<p>Тема 5. Галицько-Волинська держава і право (XI ст. – II пол. XIV ст.).</p> <p>Утворення та розквіт Галицько-Волинського князівства як центру об'єднання земель південно-західної Русі.</p> <p>2. Суспільний лад Галицько-Волинського князівства.</p> <p>3. Державний устрій. Верховна влада князя та її обмежений характер. Боярська рада як орган впливу боярської олігархії. Князівські з'їзди (снеми). Віче.</p> <p>4. Джерела права. Звичаєве право. Руська Правда. Князівське законодавство: князівські грамоти, заповіти, статuti, договори тощо.</p> <p>5. Церковне законодавство.</p> <p>6. Магдебурзьке право на західноукраїнських землях.</p>	0	1-17, 31-33, 38-43, 45, 52-54, 64

1	2	3	4	5
законодавство.				
Модуль II. Суспільно-політичний лад і право України в складі іноземних держав (XV – поч. XX ст.).				
<p>Тема 6. Українські землі в складі Великого князівства Литовського та Речі Посполитої.</p> <p>Приєднання українських земель до Великого Литовського князівства. Захоплення частини земель України Польщею. Утворення держави Речі Посполитої. Люблінська унія 1569 р. Зміни в політично-правовому становищі українських земель.</p> <p>2. Суспільний лад. Князі, магнати, бояри, шляхта. Духовенство. Міське населення. Селянство, його верстви і групи. Закріпачення селян.</p> <p>3. Державний лад. Установлення нового адміністративно-територіального поділу. Ліквідація князівств і земель. Запровадження воєводств і повітів. Центральні і місцеві органи влади і</p>	0	<p>Тема 6. Українські землі в складі Великого князівства Литовського та Речі Посполитої.</p> <p>Приєднання українських земель до Великого Литовського князівства. Захоплення частини земель України Польщею.</p> <p>2. Утворення держави Речі Посполитої. Люблінська унія 1569 р. Зміни в політично-правовому становищі українських земель.</p> <p>3. Суспільний лад другої половини XVI ст.</p> <p>4. Державний лад. Установлення нового адміністративно-територіального поділу. Запровадження воєводств і повітів. Центральні і місцеві органи влади і управління в Україні. Судові установи.</p>	0	1-17, 31-33, 38-43, 45, 52-54, 64

1	2	3	4	5
управління в Україні. Судові установи.				
<p>Тема 7. Джерела права Великого князівства Литовського і Речі Посполитої. Звичаєве право як джерело права Великого князівства Литовського та Речі Посполитої. 2. Королівські привілеї і статuti. Судебник 1468 р. Литовські статuti 1529 р., 1566 р., 1588 р. Сеймові конституції. Церковне право. 3. Розвиток цивільного права. Поняття та види права власності. Розвиток кримінального права та процесу. Порядок розгляду кримінальних справ у судах та виконання вироків.</p>	0	<p>Тема 7. Семінарське заняття 2. Джерела права Великого князівства Литовського і Речі Посполитої. Звичаєве право як джерело права Великого князівства Литовського та Речі Посполитої. 2. Королівські привілеї і статuti. Судебник 1468 р. 3. Литовські статuti 1529 р., 1566 р., 1588 р. 4. Розвиток цивільного права. Поняття та види права власності. 5. Розвиток кримінального права та процесу. Порядок розгляду кримінальних справ у судах та виконання вироків.</p>	2	1-17, 18, 31-33, 38-43, 45, 52-54, 64
<p>Тема 8. Запорозька Січ, її військово-адміністративний устрій та право. Причини та умови виникнення українського козацтва.</p>	0	<p>Тема 8. Запорозька Січ, її військово-адміністративний устрій та право. Причини та умови виникнення українського козацтва. Соціальні</p>	0	1-17, 31-33, 38-45, 52-54, 58, 64

1	2	3	4	5
<p>Соціальні джерела та засади формування Запорозької Січі.</p> <p>Соціальний склад і правове становище січового козацтва.</p> <p>2. Адміністративн о-територіальний поділ Січі: кіш, курені, паланки. Категорії населення Запорозької Січі.</p> <p>3. Система органів військово-адміністративної влади.</p> <p>4. Суд і судочинство.</p> <p>5. Правова система Запорозької Січі. Джерела права. Звичаєве козацьке право. Церковне право. Рішення військових рад, кошового отамана, старшини.</p> <p>6. Особливості застосування гетьманських універсалів, царських грамот, універсалів польських королів як джерел права на Запоріжжі.</p> <p>7. Характерні риси права. Поняття і види злочинів на Січі. Особливості судового</p>		<p>джерела та засади формування Запорозької Січі.</p> <p>2. Система органів військово-адміністративної влади.</p> <p>3. Суд і судочинство Запорозької Січі.</p> <p>4. Правова система Запорозької Січі. Джерела права. Звичаєве козацьке право. Церковне право. Рішення військових рад, кошового отамана, старшини.</p> <p>5. Особливості застосування гетьманських універсалів, царських грамот, універсалів польських королів як джерел права на Запоріжжі.</p> <p>6. Характерні риси права. Поняття і види злочинів на Січі. Особливості судового процесу. Система покарань.</p>		

1	2	3	4	5
процесу. Система покарань.				
<p>Тема 9. Становлення української державності в роки національно-визвольної війни 1648 – 1657 рр.</p> <p>1. Причини і характер війни. Суспільний лад. Формування української національної держави.</p> <p>2. Новий адміністративно-територіальний поділ. Вищі органи влади й управління. Поєднання військово-адміністративної і судової влади.</p> <p>3. Джерела права: звичаєве право, основні риси звичаєвого козацького права, міжнародні угоди, нормативні акти (універсали), канонічне право, правова думка.</p> <p>4. Основні зміни у праві України періоду визвольних змагань середини XVII ст.: цивільному праві (право власності на землю); кримінальному праві</p>	2	<p>Тема 9. Семінарське заняття 3. Становлення української державності в роки національно-визвольної війни 1648 – 1657 рр.</p> <p>1. Формування української національної держави.</p> <p>2. Основні зміни у праві України періоду визвольних змагань середини XVII ст.: у цивільному праві (право власності на землю); кримінальному праві (державні, військові злочини); процесуальному праві (судочинстві).</p> <p>3. Міжнародно-правовий статус України у середині XVII ст.</p> <p>4. Правове оформлення протекторату Московської держави (Березневі статті, Жалувані грамоти 1654 р.).</p>	2*	1-17, 24, 26, 31-33, 38-43, 45, 49, 52-54, 61, 64, 66

1	2	3	4	5
<p>(державні, військові злочини); процесуальному праві (судочинстві).</p> <p>5. Міжнародно-правовий статус України у середині XVII ст. Правове оформлення протекторату Московської держави (Березневі статті, Жалувані грамоти 1654 р.).</p>				
<p>Тема 10. Суспільно-політичний лад і право України під владою іноземних держав (II пол. XVII ст. – XVIII ст.).</p> <p>Входження українських земель до складу іноземних держав.</p> <p>2. Обмеження автономії України.</p> <p>3. Полкові, сотенні та курінні органи управління. Організація судів.</p> <p>4. Судова реформа 1760 -1763 рр.</p> <p>5. Джерела права. Козацьке право.</p> <p>6. Конституція Пилипа Орлика.</p> <p>7. Кодифікація</p>	0	<p>Тема 10. Суспільно-політичний лад і право України під владою іноземних держав (II пол. XVII ст. – XVIII ст.).</p> <p>Суспільний лад. Правове становище соціальних груп. Посилення кріпосного гніту. Зрівняння в правах козацької старшини з російським дворянством.</p> <p>2. Діяльність першої та другої малоросійських колегій.</p> <p>3. Правління гетьманського уряду (1734 –1750 рр.).</p> <p>4. Полкові, сотенні та курінні органи управління. Організація судів. Судова реформа 1760-1763 рр.</p> <p>5. Конституція Пилипа Орлика 1710 р.</p>	0	1-17, 21,31-33, 38-43, 45, 52-54, 59, 62, 64

1	2	3	4	5
<p>українського права. «Права, за якими судиться малоросійський народ» 1743 р. «Суд і розправа в правах малоросійських» 1750 р. «Екстракт малоросійських прав» 1767 р.</p>		<p>6. Основні риси права. Речове право. Зобов'язальне право. Шлюбно-сімейне право. Право спадщини. Види злочинів і покарань. Процесуальне право.</p>		
<p>Тема 11. Суспільно-політичний лад і право в Україні у складі Російської держави (XIX – початок XX ст.). Суспільний лад України в складі Російської держави. Селянська реформа 1861 р. в Україні. 2. Розвиток джерел права. 3. Правова думка (програми політичних партій). 4. Основні риси державного (конституційного) права 5. Цивільне, адміністративне, фінансове, трудове, кримінальне та кримінально-процесуальне право Росії воєнної доби.</p>	0	<p>Тема 11. Суспільно-політичний лад і право в Україні у складі Російської держави (XIX – початок XX ст.). Заняття 1 1. Основні напрями розвитку державно-правової системи Російської імперії, особливості її функціонування в українських губерніях на початку XIX ст. 2. Система самодержавних органів управління в Україні. 3. Реформи в галузі державного будівництва і особливості їх проведення в Україні. 4. Розвиток джерел права. Заняття 2 1. Правова думка (програми політичних партій). 2. Основні державні закони Російської імперії</p>	0	1-17, 30-33, 38-43, 45, 47, 52-54, 59, 62, 64

1	2	3	4	5
		<p>1906 р.Правовий стан населення.</p> <p>3. Цивільне, адміністративне право Російської імперії.</p> <p>4. Фінансове, трудове право Російської імперії</p> <p>5. Кримінальне та кримінально-процесуальне право Російської імперії.</p>		
<p>Тема 12. Суспільно-політичний устрій і право на західноукраїнських землі у складі Австрійської та Австро-Угорської монархій.</p> <p>Заняття 1</p> <p>Державно-правовий статус українських земель у складі Австрійської імперії: правовий статус населення.</p> <p>2. Форми державного устрою та правління у складі Австрійської імперії.</p> <p>3. Судоустрій. Основні риси права.</p> <p>4. Конституція 1848 р. Зміни в політико-правовому становищі українських земель.</p> <p>5. Діяльність</p>	0	<p>Тема 12. Суспільно-політичний устрій і право на західноукраїнських землі у складі Австрійської та Австро-Угорської монархій.</p> <p>Державно-правовий статус українських земель у складі Австрії (Австрійської імперії): правовий статус населення; форми державного устрою та правління; судоустрій. Основні риси права.</p> <p>2. Політико-правове становище українських земель у складі Австро-Угорської імперії.</p> <p>3. Адміністративно-територіальний поділ. Органи влади й управління. Конституція 1848 р. Зміни в політико-правовому становищі українських земель. Головна Руська Рада.</p>	0	1-17, 31-33, 38-43, 45, 46, 52-54, 64

1	2	3	4	5
<p>Головно Руської Ради. Заняття 2 Австро-Угорщина: дуалістична монархія. 2. Конституція 1867 р. 3. Крайові сейми Галичини та Буковини. Повітові, міські, сільські органи самоврядування. 4. Правова система. Джерела права. Характеристика галузей права. Практика апробації австрійського законодавства у Галичині.</p>		<p>4. Дуалістична монархія. Конституція 1867 р. Крайові сейми Галичини та Буковини. Повітові, міські, сільські органи самоврядування. 5. Правова система. Джерела права. Характеристика галузей права. Практика апробації австрійського законодавства у Галичині.</p>		

**Модуль III. Держава і право України
у Новітній період (1917 р. – до сьогодні).**

<p>Тема 13. Відродження української національної державності в період 1917 – 1920 рр. Виникнення та діяльність Центральної Ради. 2. Універсали Центральної Ради. Законодавча діяльність Центральної Ради. 3. Конституція УНР, її зміст та значення.</p>	2	<p>Тема 13. Відродження української національної державності в період 1917 – 1920 рр. 1. Виникнення та діяльність Центральної Ради. Мала Рада і Генеральний секретаріат. Місцеві органи Центральної Ради. Тимчасовий уряд. 2. Універсали Центральної Ради. Проголошення самостійності та незалежності України. 3. Законодавча</p>	0	1-17, 22, 25, 27, 29, 31- 33, 38- 43, 45, 51-54, 64
---	---	---	---	--

1	2	3	4	5
<p>4. Основні законодавчі акти Гетьманату П. Скоропадського. України.</p> <p>5. Проголошення Західноукраїнської Народної Республіки. Організація і структура державного апарату.</p> <p>6. Утворення та органи влади Директорії.</p>		<p>діяльність Центральної Ради. Розігнання Центральної Ради. Конституція УНР, її зміст та значення.</p> <p>4. Основні законодавчі акти Гетьманату П. Скоропадського. України</p> <p>5. Організація і структура державного апарату Західноукраїнської Народної Республіки.</p> <p>6. Утворення та органи влади Директорії.</p>		
<p>Тема 14. Утворення радянської державності і права в Україні (1917-1920 рр.)</p> <p>Проголошення України республікою Рад (12 грудня 1917 р.). Утворення радянського уряду України — Народного Секретаріату. Місцеві ради.</p> <p>2. Надзвичайні органи радянської влади: Повстанбюро, Центральний військово-революційний комітет (ЦВРК), революційні та військово-революційні комітети.</p>	0	<p>Тема 14. Семінарське заняття 4. Утворення радянської державності і права в Україні (1917-1920 рр.)</p> <p>Проголошення України республікою Рад (12 грудня 1917 р.). Утворення радянського уряду України — Народного Секретаріату. Місцеві ради.</p> <p>2. Надзвичайні органи радянської влади:</p> <p>3. Створення Ради оборони УСРР, місцевих комітетів оборони, Всеукраїнського революційного комітету та ревкомів на місцях.</p> <p>4. Створення та функції комнезамів. Розвиток зв'язків УСРР із</p>	2*	1-17, 31-33, 38-43, 45, 52-54, 64

1	2	3	4	5
<p>3. Створення Ради оборони УСРР, місцевих комітетів оборони.</p> <p>4. Створення та функції комнезамів. Розвиток зв'язків УСРР із РСФРР та іншими радянськими республіками.</p> <p>5. Становлення радянського права. Конституція УСРР 1919 р.</p> <p>6. Поширення на територію України декретів і розпоряджень робітничо-селянського уряду РСФРР. Декрети про націоналізацію підприємств, банків.</p>		<p>РСФРР та іншими радянськими республіками. Органи управління народним господарством.</p> <p>5. Становлення радянського права. Конституція УСРР 1919 р.</p> <p>6. Рішення I, II, III, IV Всеукраїнських з'їздів Рад.</p>		
<p>Тема 15. Державно-правовий розвиток України в умовах нової економічної політики (1921-початок 1929 р.)</p> <p>Перехід до нової економічної політики.</p> <p>2. Утворення Союзу РСР. Державно-правове становище України за договором про утворення СРСР (грудень 1922 р.) і Конституцією СРСР (1924 р.).</p>	0	<p>Тема 15. Державно-правовий розвиток України в умовах нової економічної політики (1921 - початок 1929 р.)</p> <p>Перехід до нової економічної політики.</p> <p>2. Утворення Союзу РСР. Державно-правове становище України за договором про утворення СРСР (грудень 1922 р.) і Конституцією СРСР (1924 р.).</p> <p>3. Перебудова державного апарату УСРР у зв'язку з утворенням</p>	0	1-17, 31-33, 38-43, 36-37, 45, 52-54, 64

1	2	3	4	5
<p>3. Перебудова державного апарату УСРР у зв'язку з утворенням СРСР.</p> <p>4. Зміни в системі органів галузевого управління.</p> <p>5. Українізація державного господарського апарату. Адміністративно-територіальна реформа. Перетворення комнезамів на добровільні громадські організації.</p>		<p>СРСР.</p> <p>4. Зміни в системі органів галузевого управління.</p> <p>5. Національні адміністративно-територіальні одиниці.</p>		
<p>Тема 16. Держава і право України в період тоталітарно-репресивного режиму (1929–1939 рр.)</p> <p>Зміни в органах центральної влади за Конституцією УРСР 1937 р. Верховна Рада, її Президія. Раднарком УРСР.</p> <p>2. Адміністративно-територіальна реформа (центр – область – район). Реорганізація районних і міських рад. Посилення ролі виконавчих структур у місцевих радах. Народні суди як</p>	0	<p>Тема 16. Держава і право України в період тоталітарно-репресивного режиму (1929–1939 рр.)</p> <p>Зміни в органах центральної влади за Конституцією УРСР 1937 р. Верховна Рада, її Президія. Раднарком УРСР.</p> <p>2. Посилення ролі загальносоюзних органів управління. Зрощування партійного й адміністративного апарату.</p> <p>3. Адміністративно-територіальна реформа. Реорганізація районних і міських рад. Посилення</p>	0	1-17, 31-33, 36-37, 38-43, 45, 52-54, 64

1	2	3	4	5
<p>основна ланка судової системи.</p> <p>3. Тенденції розвитку правової системи. Перевага загальносоюзного законодавства над республіканським.</p> <p>4. Джерела права. Особливості цивільно-правового регулювання. Придушення приватногосподарської діяльності.</p> <p>5. Зміни в основних галузях права.</p>		<p>ролі виконавчих структур у місцевих радах. Народні суди.</p> <p>4. Тенденції розвитку правової системи.</p> <p>5. Особливості цивільно-правового регулювання. Придушення приватногосподарської діяльності. Зміни в основних галузях права.</p>		
<p>Тема 17. Держава і право України в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.). Радянсько-німецький пакт про ненапад.</p> <p>2. Народні збори Західної України та їхні акти.</p> <p>3. Закони Верховної Ради СРСР (1 листопада 1939 р.) та Верховної Ради УРСР (15 листопада 1939 р.) про прийняття Західної України до складу УРСР.</p> <p>4. Новий адміністративно-територіальний поділ, державне будівництво</p>	0	<p>Тема 17. Семінарське заняття 5. Держава і право України в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.)</p> <p>Напад Німеччини на СРСР. Перебудова державного механізму на початку війни.</p> <p>2. Правовий режим воєнного стану і стану облоги. Встановлення окупаційного режиму та розчленування загарбниками території України.</p> <p>3. Відновлення радянської влади в Україні.</p> <p>4. Розширення прав республіки у сферах</p>	2	1-17, 31-33, 36-37, 38-43, 45, 52-54, 64

1	2	3	4	5
<p>та масові репресії у західних областях УРСР.</p> <p>5. Особливості правової системи УРСР в умовах війни.</p>		<p>міжнародних відносин та оборони.</p> <p>5. Особливості правової системи УРСР в умовах війни.</p>		
<p>Тема 18. Держава і право України у повоєнні роки та в період десталінізації (1945 -перша половина 1960-х рр.). Повоєнний сталінський режим.</p> <p>2. Відновлення конституційних органів влади. Вибори до Верховної Ради України та місцевих органів влади й управління.</p> <p>Десталінізація.</p> <p>3. Правові засади входження Кримської області до складу УРСР. Розширення компетенції республіканських органів управління.</p> <p>4. Реорганізація суду. Закон про судоустрій УРСР 1960 р. Інститут народних засідателів. Товариські суди. Перебудова правоохоронних органів. Положення про прокурорський нагляд у СРСР від 24</p>	2*	<p>Тема 18. Держава і право України у повоєнні роки та в період десталінізації(1945 - перша половина 1960-х рр.) Повоєнний сталінський режим.</p> <p>2. Відновлення конституційних органів влади.</p> <p>3. Вибори до Верховної Ради України та місцевих органів влади й управління.</p> <p>4. Правові засади входження Кримської області до складу УРСР. Розширення компетенції республіканських органів управління.</p> <p>5. Реорганізація суду.</p> <p>6. Повоєнні зміни в законодавстві. Початок кодифікації загальносоюзного та республіканського законодавства.</p>	0	1-17, 31-33, 36-37, 38-43, 45, 52-54, 64

1	2	3	4	5
<p>травня 1955 р. КДБ при Раді Міністрів СРСР та його органи в Україні. Реорганізація органів внутрішніх справ. Народні дружини.</p> <p>5. Пovoєнні зміни в законодавстві. Початок кодифікації загальносоюзного та республіканського законодавства. Основи законодавства Союзу РСР і союзних республік в ієрархії норм радянського права.</p>				
<p>Тема 19. Держава і право України у період уповільнення темпів суспільногорозвитку і “застою” (середина 1960-х -середина 1980-х р.).</p> <p>Конституція СРСР 1977 р. і Конституція УРСР 1978 р. Правові основи та діяльність вищих органів влади та управління: Верховна Рада УРСР, її Президія, Рада Міністрів УРСР.</p> <p>2. Судова система УРСР.</p> <p>3. Подальша кодифікація</p>	0	<p>Тема 19. Держава і право України у період уповільнення темпів суспільногорозвитку і “застою” (середина 1960-х - середина 1980-х р.)</p> <p>Конституція СРСР 1977 р. і Конституція УРСР 1978 р. Правові основи та діяльність вищих органів влади та управління: Верховна Рада УРСР, її Президія, Рада Міністрів УРСР.</p> <p>2. Судова система УРСР.</p> <p>3. Подальша кодифікація законодавства на союзному та республіканському рівнях.</p> <p>4. Видання Зводу</p>	0	1-17, 31-33, 38-43, 45, 52-54, 64

1	2	3	4	5
<p>законодавства на союзному та республіканському рівнях.</p> <p>4. Видання Зводу законів СРСР і зводів законів союзних республік. Підготовка і видання Зводу законів УРСР.</p>		<p>законів СРСР і зводів законів союзних республік. Підготовка і видання Зводу законів УРСР.</p>		
<p>Тема 20. Держава і право України в період “перебудови” (1985–1991 рр.).</p> <p>1. Причини змін у внутрішній і зовнішній політиці СРСР. Реформування політичної системи.</p> <p>2. Зміни й доповнення Конституції СРСР у зв’язку з удосконаленням системи державного управління.</p> <p>3. Зміни в статусі УРСР як союзної республіки. Створення Кримської Автономної Республіки.</p> <p>4. Розмежування повноважень між представницькими, виконавчими та судовими органами.</p> <p>5. Зміни в судовій системі.</p>	0	<p>Тема 20. Держава і право України в період “перебудови” (1985–1991 рр.).</p> <p>1. Причини змін у внутрішній і зовнішній політиці СРСР. Реформування політичної системи. Демократизація суспільно-політичного життя.</p> <p>2. Зміни й доповнення Конституції СРСР у зв’язку з удосконаленням системи державного управління.</p> <p>3. Зміни в статусі УРСР як союзної республіки.</p> <p>4. Розмежування повноважень між представницькими, виконавчими та судовими органами.</p> <p>5. Зміни в структурі вищої виконавчої влади. Запровадження поста Президента Української РСР. Створення</p>	0	1-17, 31-33, 38-43, 45, 52-54, 64

1	2	3	4	5
6.Реформування законодавства.		Кримської Автономної Республіки. 6. Зміни в судовій системі. 7.Реформування законодавства.		
Тема 21. Розбудова правової системи незалежної України після розпаду СРСР і до прийняття Конституції України у 1996 р. Правове оформлення розпаду СРСР. Проголошення реформи державного апарату. 2. Конституційний договір 1995 р. 3. Опрацювання та прийняття Конституції України 1996 р. 4. Державна символіка. Державна мова.	0	Тема 21. Розбудова правової системи незалежної України після розпаду СРСР і до прийняття Конституції України у 1996 р. Правове оформлення розпаду СРСР. Проголошення реформи державного апарату. 2. Конституційний договір 1995 р. 3. Опрацювання та прийняття Конституції України 1996 р. 4. Державна символіка. Державна мова.	0	1-17, 31-33, 38-43, 45, 52-54, 64
Тема 22. Становлення національної правоохоронної та правозахисної системи України Заснування національних органів охорони громадського порядку. 2. Організаційно-	0	Тема 22. Становлення національної правоохоронної та правозахисної системи України Заснування національних органів охорони громадського порядку. 2. Організаційно-правові засади становлення системи МВС	0	1-17, 31-33, 38-43, 45, 52-54, 64

1	2	3	4	5
правові засади становлення системи МВС України. 3. Основні завдання та напрями її реформування.		України. 3. Основні завдання та напрями її реформування.		
Тема 23. Правова система України у період 1996-2004 рр. Тенденції розвитку правової системи України після проголошення державної незалежності у 1991 р. 2. Демократизація діяльності державно-владних інституцій. 3. Основні напрямки розвитку національної правової системи України (1991- 1996 рр.).	0	Тема 23. Правова система України у період 1996-2004 рр. Тенденції розвитку правової системи України після проголошення державної незалежності у 1991 р. 2. Демократизація діяльності державно-владних інституцій. 3. Основні напрямки розвитку національної правової системи України (1991- 1996 рр.).	0	1-17, 31-33, 38-43, 45, 52-54, 64
Тема 24. Основні тенденції державно-правового розвитку України у 2004-2014 р. Політична криза 2004 р. Конституційна реформа 2004 р. 2. Трансформація форми державного правління в Україні від президентсько-парламентської до парламентсько-	0	Тема 24. Основні тенденції державно-правового розвитку України у 2004-2014 р. Політична криза 2004 р. Конституційна реформа 2004 р. 2. Трансформація форми державного правління в Україні від президентсько-парламентської до парламентсько-	0	1-17, 31-33, 38-43, 45, 52-54, 64

1	2	3	4	5
президентської республіки. Повернення до президентсько-парламентської форми правління.		республіки. 3. Повернення до президентсько-парламентської форми правління.		
Всього, годин з навчальної дисципліни	8 4*		10 4*	

Розділ 5. Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів з навчальної дисципліни «Історія держави і права України» є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом навчальної дисципліни, засвоєння знань, надбання вмінь та навичок у вільний від аудиторних навчальних занять час. Самостійна робота студента складається із підготовки до семінарських та інших видів занять шляхом виконання усного та письмового домашнього завдання.

У процесі самостійної роботи студенти повторюють й закріплюють той матеріал, що був розібраний з науково-педагогічним працівником на лекційних заняттях, а також опановують окремі програмні питання, що передбачені для самостійного вивчення.

Самостійна робота з підготовки до семінарських занять здійснюється за відповідним планом, що містить до кожної теми перелік програмних питань, які виносяться на обговорення на семінарське заняття.

Спируючись на прослуханий лекційний матеріал, опрацювавши основну і додаткову літературу, ознайомившись із джерелами, студенти готують тези своїх виступів, а також, за власним бажанням, можуть обирати тему доповіді, погодивши її з викладачем, для презентації її на семінарі-дискусії. Дана доповідь повинна містити, крім висвітлення самої сутності виявленої студентами проблеми, обґрунтування її актуальності та власні пропозиції щодо її вирішення. Обов'язково доповідь повинна стосуватися теми семінарського заняття, проте вона може охоплювати більш широке коло питань, ніж передбачаються навчальною програмою дисципліни.

Також студенти самостійно виконують *письмові домашні завдання* (вирішують практичні задачі, з навчальної дисципліни та керуючись методичними вказівками щодо їх розв'язання), здійснюють самоконтроль своїх знань за допомогою складання навчальних тестів, розв'язування кросвордів тощо.

З навчальної дисципліни «Історія держави і права України» студенти виконують (письмово, з поданням викладачу для перевірки), такі види самостійної роботи:

1. Ознайомлення з рекомендованими джерелами і літературою до теми з підготовкою опорного конспекту питань для обговорення на семінарському занятті (студенти мають ґрунтовно

опрацювати всі рекомендовані джерела і літературу до теми, письмово скласти опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті).

2. Складання термінологічного словника до теми і та підготовка до понятійного диктанту (термінологічний словник оформлюється рукописно чи у друкованому вигляді за термінами).

3. Розроблення структурно-логічних схем та кросвордів за темами (структурно-логічні схеми та кросворди за темами оформлюються рукописно чи у друкованому вигляді).

4. Виконання тестових завдань (студентам слід взяти до уваги, що тести поділяються на прості, підвищеної складності та складні).

5. Вирішення ситуаційних завдань (відповіді на питання ситуаційного завдання оформлюються рукописно чи у друкованому вигляді з посиланням на відповідні нормативно-правові акти).

6. Ознайомлення з рекомендованими джерелами і літературою до теми з підготовкою опорного конспекту питань, що передбачені для самостійного опрацювання за темою.

Розділ 6. Методики активізації процесу навчання

Здійснення активізації процесу навчання студентів передбачає застосування системи способів, прийомів, засобів, послідовних дій викладача і студентів на заняттях, спрямоване на досягнення навчальних, дидактичних і виховних цілей і завдань, тобто ознайомлення зі значним комплексом теоретичних положень та інститутів відповідних галузей права, масивом нормативно-правових актів, за допомогою яких здійснюється регулювання відповідних правовідносин; розвиток вмінь і навичок щодо:

- володіння понятійно-категоріальним апаратом, юридичною термінологією та їх використання у подальшому навчанні і практиці;
- врахування офіційних тлумачень правових норм, прокоментованої практики правозастосовчої діяльності;
- звернення до відповідного законодавства під час розв'язання практичних ситуацій.

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни «Історія держави і права України» застосовуються наступні навчальні технології:

Інформаційні технології – передбачають використання мультимедійних лекцій (добірка навчального матеріалу, витягів з книг і статей, що мають на меті підготувати студентів до наступних дискусій), загальноуніверситетської навчально-тренінгової системи, електронних підручників, тестових методик контролю.

Технологія ситуаційного навчання – передбачають застосування розроблених моделей ситуацій, що мають місце в реальній практиці і потребують комплексу знань, практичних навичок для їх вирішення. Студенти отримують завдання попередньо вивчити ситуацію, спираючись на матеріал лекцій та інші джерела, вирішують завдання, які потім детально обговорюються в ході диспутів на семінарських заняттях з курсу, під час індивідуальних занять.

Технології евристичного навчання – передбачають обговорення студентами власних освітніх продуктів організаційно-діяльнісного типу (підготовка доповідей, презентацій, аналітичних оглядів наукових публікацій, розробка і захист наукових рефератів), когнітивного типу (науково-дослідна роботи студентів у гуртку «Ін Юре», дискусійному клубі «Феміда», участь у студентських наукових конференціях, підготовка матеріалів публікацій у наукових виданнях), креативного типу (розв'язання евристичних завдань, захист творчих робіт, розробка сценарних планів дидактичної гри).

Ігрові технології навчання – передбачають створення ситуацій, за яких студент залучається у ігровий контекст, що вимагає у них дій з вирішення типових практичних ситуацій у контексті тематичного теоретичного матеріалу: організаційно-діяльнісні ігри (організація колективної діяльності на основі аналізу системи проблемних ситуацій за визначеним технологічним циклом – проектування проблемної ситуації, формулювання проблеми, робота у мікрогрупах, загальне обговорення, аналіз пізнавальної діяльності кожного учасника обговорення), рольові ігри (формулювання проблеми і розподіл ролей між учасниками для їх вирішення), ділові ігри (імітаційне моделювання реальних життєвих ситуацій та їх правове врегулювання).

**Розділ 7. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ
ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ**

**Таблиця 7.1. Шкала оцінювання знань студентів за результатами підсумкового контролю з
навчальної дисципліни «Історія держави і права України»**

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Таблиця 7.2. Розподіл балів, що отримують студенти за результатами вивчення навчальної дисципліни «Історія держави і права України» спеціальності 081 «Право»

<i>Назва модуля, теми</i>	<i>Вид навчальної роботи</i>	<i>Бали</i>
Модуль I. Історія держави і права України за часів феодалізму		
Предмет і метод історії держави і права України	1. Відвідування лекції	2
	Разом:	2
Стародавні держави та право на території України в період VII ст. до н. е. – VI ст. н. е.	1. Обговорення теор. питання на семінарському (практ.) занятті	1
	2. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1
	Разом:	2
Утворення та суспільно-політичний лад Київської Русі.	1. Відвідування лекції	1
	2. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1
	Разом:	2
Джерела права та система права Київської Русі.	1. Обговорення теоретичного питання на семінарському (практ.) занятті	1
	2. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1
	Разом:	2
Галицько-Волинська держава і право (XI ст. – II пол. XIV ст.).	1. Обговорення теоретичного питання на семінарському (практ.) занятті	1
	2. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1
	Разом:	2
Поточна модульна робота I		10
Модуль II. Суспільно-політичний лад і право України в складі іноземних держав (XV – поч. XX ст.).		
Українські землі в складі Великого князівства Литовського та Речі Посполитої.	1. Відвідування лекції	0,5
	2. Обговорення теоретичного питання на семінарському (практ.) занятті	0,5
	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1
	Разом:	2
Джерела права Великого князівства Литовського і Речі Посполитої.	1. Обговорення теоретичного питання на семінарському (практ.) занятті	1
	2. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1
	Разом:	2
Запорозька Січ, її військово-адміністративний устрій та право.	1. Відвідування лекції	0,5
	2. Обговорення теоретичного питання на семінарському (практ.) занятті	0,5
	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1
	Разом:	2
Становлення української державності в роки національно-визвольної війни 1648 – 1654 рр.	1. Відвідування лекції	0,5
	2. Обговорення теоретичного питання на семінарському (практ.) занятті	1
	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	0,5
	Разом:	0,5
Суспільно-політичний лад і право України під владою іноземних держав (II пол. XVII ст. – XVIII ст.).	1. Відвідування лекції	0,5
	2. Обговорення теоретичного питання на семінарському (практ.) занятті	1
	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	0,5

<i>Назва модуля, теми</i>	<i>Вид навчальної роботи</i>	<i>Бали</i>
	Разом:	2
Суспільно-політичний лад і право в Україні у складі Російської держави (XIX – початок XX ст.).	1. Відвідування лекції	0,5
	2. Обговорення теоретичного питання на семінарському (практ.) занятті	0,5
	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1
	Разом:	2
Суспільно-політичний устрій і право на західноукраїнських землях у складі Австрійської та Австро-Угорської монархій.	1. Відвідування лекції	0,5
	2. Обговорення теоретичного питання на семінарському (практ.) занятті	0,5
	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1
	Разом:	2
Поточна модульна робота II		5
Модуль 3		
Держава і право України у Новітній період (1917 р. – до сьогодні)		
Відродження української національної державності в період 1917 – 1920 рр.	1. Відвідування лекції	0,5
	2. Обговорення теоретичного питання на семінарському (практ.) занятті	1
	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	0,5
	Разом:	2
Утворення радянської державності і права в Україні (1917–1920 рр.)	1. Обговорення теоретичного питання на семінарському (практ.) занятті	1
	2. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1
	Разом:	2
Державно-правовий розвиток України в умовах нової економічної політики (1921 — початок 1929 р.)	1. Відвідування лекції	0,5
	2. Обговорення теоретичного питання на семінарському (практ.) занятті	1
	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	0,5
	Разом:	2
Держава і право України в період тоталітарно-репресивного режиму (1929–1939 рр.)	1. Відвідування лекції	0,5
	2. Обговорення теоретичного питання на семінарському (практ.) занятті	1
	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	0,5
	Разом:	2
Держава і право України в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.)	1. Відвідування лекції	1
	2. Обговорення теоретичного питання на семінарському (практ.) занятті	0,5
	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	0,5
	Разом:	2
Держава і право України у повоєнні роки та в період десталінізації (1945 — перша половина 1960-х рр.)	1. Відвідування лекції	0,5
	2. Обговорення теоретичного питання на семінарському (практ.) занятті	0,5
	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1
	Разом:	2
Держава і право України у період уповільнення темпів суспільного розвитку і “застою” (середина 1960-	1. Відвідування лекції	0,5
	2. Обговорення теоретичного питання на семінарському (практ.) занятті	0,5

<i>Назва модуля, теми</i>	<i>Вид навчальної роботи</i>	<i>Бали</i>
x — середина 1980-х р.)	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1
	Разом:	0,5
Держава і право України в період “перебудови” (1985–1991 рр.)	1. Відвідування лекції	0,5
	2. Обговорення теоретичного питання на семінарському (практ.) занятті	1
	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	0,5
	Разом:	2
Розбудова правової системи незалежної України після розпаду СРСР і до прийняття Конституції України у 1996 р.	1. Відвідування лекції	0,5
	2. Обговорення теоретичного питання на семінарському (практ.) занятті	1
	3. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	0,5
	Разом:	2
Становлення національної правоохоронної та правозахисної системи України	1. Відвідування лекції	1
	2. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1
	Разом:	2
Правова система України у період 1996-2004 рр.	1. Обговорення теоретичного питання на семінарському (практ.) занятті	1
	2. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1
	Разом:	2
Основні тенденції державно-правового розвитку України у 2004-2016 р.	2. Обговорення теоретичного питання на семінарському (практ.) занятті	1
	2. Виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1
	Разом:	2
Поточна модульна робота III		5
Підсумковий контроль (екзамен)		40
Разом за семестр		100

Таблиця 7.3. Система нарахування додаткових балів за видами робіт

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	Написання і захист наукового реферату з визначеної проблеми	0-10
	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	0-15
2. Науково-дослідна	Підготовка матеріалів власних досліджень до участі в науковій конференції	15
	Участь у роботі студентського дискусійного клубу «Феміда» (підготовка доповіді, участь у дебатах, оформлення стіннівки)	15
	Участь у роботі наукового гуртка «Ін Юре» (підготовка та захист матеріалів наукового реферату на засіданні гуртка)	15
	Підготовка публікації в наукових виданнях	20
	Оформлення сценарного плану дидактичної гри	20
Разом		*

* Максимальна кількість додаткових балів – 20

РОЗДІЛ 8. ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ ПІДТРИМКИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА УКРАЇНИ»

1. Головна сторінка сайту «Законодавство України». - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/index>
2. НАУ – Online. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/>
3. Головна сторінка Інституту історії НАН України. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.history.org.ua/?litera&sendBigAsk&year=kvinta&isInst=1&siteBibKat=%D0%97&main>

РОЗДІЛ 9. ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА УКРАЇНИ»

Перелік інформаційних джерел:

Пошукові та інформаційні системи Інтернет

1. Google : Пошукова системи Інтернет. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.google.com.ua/>
2. Yandex : Пошукова системи Інтернет. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.yandex.ua/?ncrnd=1960>.
3. Rambler : Пошукова системи Інтернет. – Режим доступу до електронних ресурсів: <http://www.yandex.ua/?ncrnd=1462>.

Офіційні веб-сайти органів державної влади України

1. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт/ – Режим доступу до електронних документів : <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index//>.
2. Президент України : офіційне інтернет-представництво. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.president.gov.ua/>.
3. Урядовий портал : єдиний веб-портал виконавчої влади України. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.kmu.gov.ua/control/>.
4. Міністерство соціальної політики України : офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/index>
5. Державна служба зайнятості: офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.dcz.gov.ua/control/uk/index>
6. Національна служба посередництва і примирення: офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.nspp.gov.ua/>

Пошукові правові системи

1. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт : Законодавство України. – Режим доступу до електронних документів : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/index/>
2. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт : Законотворча діяльність Верховної Ради України : Законопроекти : Пошук за реквізитами. – Режим доступу до електронних документів : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc2.
3. Президент України : офіційне інтернет-представництво : Офіційні документи. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.president.gov.ua/documents/>.
4. Урядовий портал : єдиний веб-портал виконавчої влади України : Нормативно-правова база : База документів : Пошук документів за реквізитами. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.kmu.gov.ua/control/npd/search>.
5. Офіційний вісник України : Єдине повне офіційне періодичне видання нормативно-правових актів України. – Режим доступу до електронних документів : <http://ovu.com.ua/>.
6. Мега-НаУ : професійна юридична система : НаУ-Online : Нормативно-правові документи. – Режим доступу до електронних документів : <http://zakon.nau.ua/>.
7. Ліга:Закон : правовий портал : он-лайн сервіси : Законодательство. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.ligazakon.ua/>
8. Право. Украина : информационно-правовая система : Документы : Нормативно-правовые документы. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.legal.com.ua/cgibin/matrix.cgi/document.html>.

Рекомендована література

Основна

1. Заруба В. М. Історія держави і права України [Текст] : навч. посібник / В. М. Заруба. – К. : Центр учб. л-ри, 2005. – 224 с.
2. Захарченко П.П. Історія держави і права України. – К.: Атіка, 2004. – 368 с.
3. Іванов В. М. Історія держави і права України : Навч. посібник / В. М. Іванов. – К. : Атіка, 2003. – 416 с.
4. Історія держави і права України / За ред. В. Д. Гончаренка. – Х.: Право, 2013. – 704 с.
5. Історія держави і права України : Підручник / за ред. А.С. Чайковський. – М. : Юрінком Інтер, 2004. – 512 с.
6. Кульчицький В. С. Історія держави і права України : Навч. посібник / В. С. Кульчицький, Б. Й. Тищик. – К. : Атіка, 2001. – 320 с.
7. Музиченко П.П. Історія держави і права України : Навч. посібник / П.П. Музиченко. – 5-те вид., випр. і доп. – К. : Знання, 2006. – 437 с.
8. Середа А. М. Історія держави і права України [Текст]. Ч. 1 : навч. посіб. / А. М. Середа. – Запоріжжя : ФОРМ Зеленкевич Л.П. ; Суми : Університетська книга, 2010. – 332 с.
9. Тищик Б. Й. Історія держави і права України [Текст] : академічний курс : підручник / Б. Й. Тищик, І. Й. Бойко. – К. : Ін Юре, 2015. – 808 с.
10. Щукін В. В. Історія держави і права України [Текст] : словник термінів і понять / В. В. Щукін, Н. В. Сугацька, А. М. Павлюк. – К.: Кондор, 2011. – 284 с.

Додаткова

1. Білоус Н.О. До питання про запровадження магдебурзького права у Києві // Український історичний журнал. – 2008. - № 1. – С. 123-124.
2. Буркацький Л. Спадкування за княжої доби Київської Русі-України // Юридичний вісник України. – 2006. – 20-26 трав. (№ 20) . – С. 8.
3. Василенко Н.П. З історії устрою Гетьманщини. Критичні замітки. // Записки наукового товариства ім. Шевченка. – 1912. – Т. 108. – С. 103-116.
4. Верстюк В.Ф. Українська революція: доба Центральної Ради // УІЖ. – 1995. – №2.
5. Гамрецький Ю.М. Універсали - визначні віхи історії Центральної Ради // УІЖ. – 1991. – № 8,9.
6. Голобуцький В.А. Дипломатическая история освободительной войны украинского народа 1648-1654 г. – К., 1962. – 360 с.
7. Гончаренко В. Г. Історія держави і права України : Навч. посібник / за ред. В. Г. Гончаренко. – М. : Вентурі, 1996. – 288 с.
8. Гончаренко В.Д., Рогожин А.Й. Центральна Рада і її правові акти // Вісник Академії правових наук. – Х., 1993. – № 1.
9. Грушевський М С Переяславська змова України з Москвою 1654 р. Статті й тексти. – К., 1917. – 63 с.
10. Грушевський М.С. Українська Центральна Рада і її універсали // Книжник. – 1991. – №4.-С. 13-20.
11. Гуз А. М. Історія держави і права України. Джерела права періоду Київської Русі: Навчальний посібник для студентів вузів / А. М. Гуз. – К.: КНТ, 2007. – 70 с.
12. Донцов Д. Україна як російська провінція // Донцов Д. Історія розвитку української державної ідеї. – К., 1991. – С. 18-33.
13. Заруба В.М. Історія держави і права України. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 224 с.
14. Захарченко П.П. Історія держави і права України. – К.: Атіка, 2004. – 368 с.
15. Зимин А.А., Поляк А. Г. Значение Русской Правды для развития русского, украинского и белорусского феодального права. // Советское государство и право. –1954. – № 4. – С. 116-122.
16. История государства и права Украинской ССР. – В 3-х томах. – Т.1. – К., 1987. – С. 3-76.
17. Іванов В М. Історія держави і права України: Підручник для студентів вузів / В. М. Іванов. – К.: МАУП, 2007. – 550 с.
18. Іванов В. М. Історія держави і права України: навчальний посібник / В. М. Іванов. – К. : Атіка, 2003. – 416 с.
19. Історія держави і права України / За ред. А.С. Чайковського. – К.: Юрінком Інтер, 2000. – 384 с.

20. Історія держави і права України / За ред. В. Д. Гончаренка. – Х.: Право, 2013. – 704 с.
21. Історія держави і права України : словник термінів і понять / В. В. Щукін, Н. В. Сугацька, А. М. Павлюк. – К. : Кондор, 2011. – 282 с.
22. Історія держави і права України. У 2-х ч. Ч.1 : Підручник / А.Й. Рогожин, М.М. Страхов, В. Д. Гончаренко, [та ін.] ; за ред. А.Й. Рогожина. – К. : Ін Юре, 1996. – 368 с.
23. Історія держави і права України. У 2-х ч. Ч.2 : Підручник / А.Й. Рогожин, М.М. Страхов, В. Д. Гончаренко, [та ін.] ; за ред. А.Й. Рогожина. – М. : Ін Юре, 1996. – 448 с.
24. Історія держави і права України. Ч.1 : Підручник / за ред. А.Й. Рогожин. – Х. : Вид-во "Основа" при ХДУ, 1993. – 432 с.
25. Історія держави і права України: Навч. посібник для вузів / ред. А. С. Чайковський – К. : Юрінком Інтер, 2004. – 512 с.
26. Кобилецький М. Магдебурзьке право як джерело рецепції римського права в Україні // Право України. – 2007. – № 8. – С. 121-125.
27. Кульчицький В. С. Історія держави і права України : Навч. посібник / В. С. Кульчицький, М.І. Настюк, Б. Й. Тищик. – Львів : Світ, 1996. – 296 с.
28. Кульчицький В. С. Історія держави і права України: Академічний курс: підручник для студентів вузів / В. С. Кульчицький, Б. Й. Тищик. – К.: Ін Юре, 2008. – 624 с.
29. Кульчицький В.С. Джерела права в Галичині з часів австрійського панування //Проблеми правознавства. –К. 1971. – Вип. 19. – С. 42-50.
30. Кульчицький В.С. З історії адвокатури царської Росії // Проблеми правознавства. – 1966. – Вип. 3. – С. 41-42.
31. Кульчицький С.В. Центральна Рада. Утворення УНР // УДЖ. – 1992. – № 6.
32. Любченко Д. Види злочинів у кримінальному праві Гетьманщини за універсалами 2-ї половини XVII – 1-ї чверті XVIII ст // Право України. – 2007. – № 6. – С. 138-140.
33. Мавродин Б.В. Образование древнерусского государства и формирование древнерусской народности. – М., 1971. – 192 с.
34. Миронець Н., Пивовар С. Мирний договір у Бресті – міжнародне визначення незалежності Української Народної Республіки // Розбудова держави. –1993. – № 7. – С. 30-34.
35. Музиченко П.П. Історія держави і права України: навч. посіб.: - 5-те вид., випр. і доп. – К.: Т-во „Знання”, КОО, 2006. – 437 с.
36. Орленко В. І. Історія держави і права України: посібник для підготовки до іспитів / В. І. Орленко, В. В. Орленко. – К. Паливода А. В., 2011. – 162 с.
37. Памятники русского права. – Вып. 1. – М., 1952. – С. 6-32; 81-85; 121-127.
38. Пиріг Р.Я. З історії державного політичного управління України // УДЖ. – 1991. – № 1. – С. 24-25.
39. Повесть временных лет (Переклад Д.С. Ліхачова). – Петрозаводск, 1991. – 188 с. Літопис руський. – К., 1990. – 590 с.
40. Путро О Становище козацтва на Лівобережній Україні у другій половині XVIII ст. // УДЖ. – 1969. – № 1. – С. 74-82.
41. Российское законодательство X-XX в.в. – В 9-ти томах. – Т.1. – М. – 1984.
42. Сокурєнко О. Україна як суб'єкт і об'єкт міжнародних відносин у другій половині XVII-XVIII ст. // Підприємництво, господарство і право. – 2007. – № 10. – С. 56-60.
43. Теличенко И. Очерк кодификации малороссийского права до введения Свода Законов // Киевская старина. – 1888. – Т.22. – С.415-466; Т. 23. – С.22-68.
44. Терлюк І Я. Історія держави і права України: навчальний посібник для студентів вузів / І. Я. Терлюк. – К. : Атіка, 2011. – 943 с.
45. Терлюк І.Я. Історія держави і права України (До новітній час). – К.: Атіка, 2006. – 400 с.
46. Толочко П.П. Древняя Русь: Очерки социально-политической истории. – К., 1987. – 244 с.
47. Яковлів А. Договір гетьмана Богдана Хмельницького з Москвою 1654 //Дзвін. – 1991. – № 4. – С. 100-117.

**Перелік складових навчально-методичного комплексу навчальної дисципліни
«Історія держави і права України»**

- 01 Програма навчальної дисципліни
- 02 Робоча навчальна програма
- 03 Навчально-методичний посібник
- 04 Плани семінарських занять
- 05 Завдання для самостійної роботи студентів
- 06 Завдання для поточних контрольних робіт
- 07 Питання для підготовки до екзамену
- 08 Пакет комплексних контрольних завдань (робіт)